

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ
"PARTİ PROGRAMI"

"MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ"
"PARTİ PROGRAMI"

01-01-2022

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ
"PARTİ PROGRAMI"

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ'NİN VİZYONU	4
GİRİŞ	5
HEDEF VE İLKELERİMİZ	7
MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞIMIZ	10
MANEVİYATÇILIĞIMIZ	11
MUHAFAZAKÂRLIĞIMIZ	12
VI-DEMOKRASİ ANLAYIŞIMIZ	13
VII-ADALET ANLAYIŞIMIZ	17
GÜVENLİK	20
EKONOMİ POLİTİKAMIZ	24
MALİ SİSTEM	30
ENERJİ, MADENİCİLİK VE YER ALTI KAYNAKLARIMIZ	36
TARIM VE HAYVANCILIK	37
EĞİTİM	39
SAĞLIK	43
DIŞ POLİTİKA	46
SOSYAL DEVLET POLİTİKALARIMIZ	51

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ PROGRAMI (01 OCAK 2022)

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ'NİN VİZYONU

"Milliyetçi, Demokrat, Vatansever, Tam Bağımsız Üniter Bir Türkiye İlk Hedefimizdir.

GİRİŞ

Türk Milletine hizmet gayesiyle başladığımız bu uzun yolda, Heyecanımızı ve mücadele azmimizi hiç eksiltmeden, ilk günkü kadar taze tutarak yolculuğumuza başladık. Edindiğimiz deneyimlerle, sağlam adımlarla Tüm halkımızla beraber geleceğe yürüme amacındayız. Milletçe üzerine titrediğimiz inanç, değer ve ilkelerin kılavuzluğunda, ülkemizin layık olduğu "Öncü ve Ünite Türkiye İlkemizdeki hedefimize hizmet için yürütülecek siyasi amaçların tahakkuku yolunda halkımızı MİLLİ BERABERLİK Çatısı altında Birliğe ve Beraberliğe çağırma davetimizdir. Yaşadığımız çağın realitelerinden kopmadan, bütün vatandaşlarımızın, Ülkemizin gerçek sahipleri olduklarını bilmelerini istiyoruz. Temel hak ve özgürlükler ile sosyo-ekonomik ve kültürel anlamda vatandaşlarımızla buluşmak gerektiğine inanıyoruz. Dünya üzerinde, tarih, inanç ve kültürün miras bıraktığı Bağları, Modern Dünyamızla güçlendirecek "İyi komşuluk" ve "Evrensel adalet ilkeleri" ile müşterek insan haklarına, değerlere yaslanan bir Medeniyet hamlesi ile başlatmak kararlılığındayız. Dünyanın tehditkâr ve önemli parçalanmalar içinde olduğu bir çağdayız. Ama gittikçe şiddetlenen gerilim ve çatışmalara seyirci kalan çağdaş dünya mekanizmaları, keskin cepheleşmelerle sarsılıyor. Dünyada büyük güçler ve bölgesel aktörler tarafından yönetilen bölgelere komşuyuz. Hiçbir ilke ve değer ölçüsü tanımadan kimliksizleşen, yürek parçalayıcı bir "Mağduriyet coğrafyasına" dönüşen bir bölgedeyiz. "Medeniyet coğrafyamız"; din, mezhep ve etnik savaşları ile hücrelerine Kadar ayrışıyor. Kıtalar aşıp gelen emperyalizm zihniyeti, zulüm ve öfkelerinin ateşi ile bizim ufuklarımıza Kadar yangınlarını taşıyorlar. İslam dünyasında sömürgecilik dönemi politikalara ve başarısız yerli iktidarlara tepki olarak gelişen yönetim kurguları var.

Ülkemizin yaşadığı hayati sorunlar karşısında iç huzur ve birliğimizin sağlanması gerekir iken çatışmacı ve ayrıştırıcı anlayış ÜLKEMİZE zarar vermektedir. Kısacası, toplum bütünlüğünü sağlamak ve toplumun bir arada yaşama kültürünü canlandırarak yeni bir dünya görüşü ile MİLLİ BERABERLİĞE, milli kültüre ihtiyaç duymaktayız. Modern toplumun ekonomi odaklı gelişmişlik ölçütleri, tüm toplum kesimlerine adil bir dağılımını engellediği gibi, ortak değerler etrafında oluşan duyguların paylaşımına daimkân vermemektedir. Doğal-toplumsal her türlü farklılığı, hoş görü ile karşılayacak ve bir üst kimlik altında ortak paydada buluşturacak model uygulanmak zorundadır. Bölünme ve parçalanma dinamikleri, toplum hayatımızın diğer yönlerini de etkisi altına almaktadır. Kültürden ekonomiye, şeklen önemseniyor gibi gözükken millî ve manevi değerlerimizin ruhunu boşaltan politikalar toplumu temelden sarsmaktadır. Aile içi ilişkilerin çözülüşü ve parçalanmış yuvalar, Medeni kanunlardaki çözümsüzlük gibi topluma etki eden ve tepki çeken konular halkımızın içini kemirmektedir. Çağımızın salgın hastalığı olan bireyselleşme, yalnızlaşma, Aile kavramını yitiren kişileri her geçen gün daha fazla çoğalmakta ve kıskaç daralmaktadır. Bir başka ifadeyle; fert, aile, millet, bölge ve dünya ölçeğindeki "Parçalanma" çağımızın temel karakteristiğine dönüşmüş vaziyettedir. Biz, çağımızın buhran kaynağı olan "Parçalanmaya" ancak "Milli Beraberlikle" çare bulunabileceğine inanıyoruz. Bu yüzden, bireyin parçalı dünyasından, Yeni Dünya düzeninin adaletsizliklerine kadar her düzeydeki meseleyi konu edinen politika anlayışımıza, İlhamını bu topraklardaki Atalarımızdan gelen medeniyet mirasımızdan, yani Anadolu mayasından alan "BİRLİKTEN KUVVET DOĞAR" anlayışı Önderlik etmektedir. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ bir karşı duruş yâda bir tepki hareketi değil, kendi felsefesi, fikri, ideolojik sistematığı olan özgün bir medeniyet projesinin adıdır.

HEDEF VE İLKELERİMİZ

Gelinen aşamada Türkiye Hiçbir gücün oyuncağı veya kölesi olma daireselliğinin içinde olmayacaktır. Üstüne hükümet eden başarısız siyasi iktidarların kötü, yanlış, dışa bağımlı ve aymaz politikaları neticesinde Türkiye Cumhuriyeti kuruluş yılları öncesinde verdiği Milli Kurtuluş mücadelesi günlerinde olduğu gibi yeniden Şahlanarak MİLLİ BERABERLİĞİ Sağlayabilecek konumdadır. Türkiye mutlaka üstünde oynanan dış ve iç güçlerin oyunlarını bozabilecek kapasitededir bozmalıyız da. Ülkemiz Bunun içindir ki; milletimizin kültür, medeniyet ve inanç değerlerini benimseyen, "Milli beraberliği, Türkiye İdealini " özümseyen, herkes için adalet, özgürlük ve refah prensiplerine dayalı Yeni Bir Dünya Düzeni kurma iradesinin fitilini ateşleyecek, tüm bunları ülke siyasetinde etkin hale getirebilecek Vizyona sahip yegâne siyasal oluşum "MİLLİ BERABERLİK PARTİSİDİR" MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ; Milliyetçi, Vatansever, Ülkenin Bölünmez Bütünlüğüne saygılı, hür teşebbüse ve halkın refahına dayalı piyasa ekonomisini benimseyen, temel insan hak ve hürriyetlerine saygılı, sivil ve katılımcı demokrasiyi savunan bir siyasal partidir.

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ; Bireysel özgürlük, düşünce, inanç ve ifade özgürlüğü, mülk edinme ve sözleşme yapma özgürlüğü ve adalet hakkı gibi unsurlardan oluşan Medenî Haklar,

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ; Vatandaşlarımızın birer üyesi oldukları toplumun standartları ölçüsünde ekonomik refah ve sosyal güvenlik gibi haklarından oluşan, Sosyal Haklar,

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ; Vatandaşlarımızın, ülkemizin siyasî karar alma sürecine seçmen ve seçilme hakkına, daha açık ifadesiyle ülkesinin yönetiminde ve geleceğinin belirlenmesinde asıl söz hakkının kendisinde olduğunu ifade eden Siyasî Haklarla birlikte, en temel hak ve özgürlüklere de, hayati derecede önem vermektedir. Bu Temel hakkın çiğnenmesi, yapıcılıktan uzaklaştırılması, yıkıcılığa ve bölücülüğe âlet edilmesi başta olmak üzere, TÜRKİYE’NİN tüm hak ve özgürlük istismarlarına karşı mücadele eder.

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ; bu ülkenin geçmiş ve geleceğini, inancını, atılımlarını, lehinde veya aleyhinde gelişen yada gelişebilecek çıkar ve riskleri koruyup kollayan “İkeli”, “Milli” ve “Bağımsız” bir duruşu temsil eder. Geleneksel ideolojilere hapsolmak yerine her türlü mağduriyet alanı için uzlaştırıcı ve ikna edici çözümler üretmeye çalışır. Kurulduğu günden itibaren ilkelerinden, ideallerinden ve çizgisinden sapmayan bir siyasi anlayışa sahip MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ için siyaset; kesinlikle bir “Meslek algısı” değildir. Vatandaşın ihtiyaç ve isteklerinin karşılanmasını hedefleyen bir Vizyon kapsamında bu ülkede yaşayan insanların “Her şeyin en iyisini hak ettiğine” şiddetle inanır. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ’NİN kırmızı çizgileri en başta adalet ve temel özgürlüklerin korunması olmak üzere; Türkiye’nin ülkesivemilleti ile bölünmez mutlak bütünlüğünü korumak, tam bağımsızlığını ve egemenlik haklarını her türlü tartışmanın dışında bırakmak, devlet ile toplum arasındaki bağın sıkılığını en son limitine kadar pekiştirmek, kamu vicdanına aykırı olan tüm politikalara tavizsiz karşı olmak, âmir devlet değil, Halkın devleti işleyişine ve vatandaş merkezli sosyal hukuk devleti anlayışına sadakat, millî egemenliğimizin üstünde veya yanında, hariçte yâda dâhilde herhangi bir merci ve ortak kabul etmemektir.

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ her türlü militarist kalkışmalara, darbelere, antidemokratik yıkıcı düzen ve uygulamalara, teröre, ülkemizi başka ülkelerin veya uluslararası askerî ve güvenlik sistemlerinin veya denge merkezlerinin; cephe ve kenar ülkesi, ucuz asker deposu ve sıçrama tahtası haline getirecek tüm politikalara, stratejik ortaklıklara ve antlaşmalara şiddetle karşıdır. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin egemenlik haklarının; bölünemez, paylaşılamaz, vazgeçilemez, devir ve temlik edilemez bilincinde olan, Türkiye'nin egemenlik haklarını "Namus" olarak telakki eden ve bu yücelikler için içtenlikle bedel ödeyen ve her zaman da ödemeye hazır bulunan soylu insanların siyaset yaptığı bir kurumdur. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ Atalarından özgür, müstakil, temiz ve kutlu bir vatan teslim aldığı için; Geleceğimizin halkına da özgür, müstakil, temiz ve Şerefli bir vatan teslim etmeyemecbur olduğunun şuurunda bir Partidir. Allah'ın İzni ve yardımıyla bu Kutlu Türk Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak ebediyen yaşayacak ve yaşatılacaktır. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ Adaletten, barıştan, hürriyetten yana, bu ülkeyi ve bu milleti kayıtsız ve şartsız seven; bu milletin inancına, tarihine, kültürüne, kimliğinesaygı duyan; bu milletin her şeyin en iyisine layık olduğuna inanan herkese kapılarını sonuna kadar açan bir siyasi kurumdur. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ bu ülkenin geçmiş ve geleceğini, inancını, atılımlarını, lehinde veya aleyhinde gelişen ya da gelişebilecek çıkar ve riskleri koruyan ve kollayan bir duruşu temsil eder. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ'NİN Vizyonu; itaat eden, devleti ve siyaseti uydulaştırılmış ve ekonomisi boyunduruk altına alınmış bir ülke Vizyonu değildir. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ'NİN Vizyonu; "Milliyetçi, Demokratik, Vatan Sever, Tam Bağımsız üniter bir Türkiye ilkesi ve hedefidir.

MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞIMIZ

Milliyetçiliğimiz; millî kimliğimizi teşekkül ettiren tarihi yürüyüşümüz esnasında kader birliği yaptığımız tüm topluluklar ile köken farkı gözetmeksizin mutlulukları ve üzüntüleri beraberce omuzlama azminde olduğumuz bütün vatandaşlarımızı "BİR sayan üst bir aidiyet şuuruna dayanmaktadır. Milliyetçilik anlayışımız, ülkedeki her çeşit problemin çözümünde ortak bilinci güçlü kılacak ve birlikte yaşama idealini perçinleyecek bir milli kültür üretme, problem çözme amacını hedeflemektedir. Türkiye'nin, hazin sonuçlarına komşularımızda şahit olduğumuz gibi, birbiriyle rekabete sokulmuş etnik grupların savaş alanına dönüştürülmesine izin vermemeye kararlıyız. Bizim Milliyetçilik anlayışımız Hiç bir grup ya da kesimi "Öteki" görmeyen, Ülkemizin Birliğini, Bölünmez Bütünlüğünü Savunan, Din, Dil, Irk, Renk, Mezhep ve inanç Ayırmadan, Özellikle Bu topraklar üzerinde yaşayan herkesi ve Bütün insanları Hz. Âdem'in çocukları olarak gören" dini şuur ve inancımızın evrenselliğinden güç almaktadır. Bu ölçü, siyaseti, toplumu, tahakkümü altında tutan dar çıkarların yerine, Türk milletine karşı duyduğumuz derin sevgi, bağlılık ve sorumluluk şuurunu yerleştirme ilkesini beslemektedir.

MUHAFAZAKÂRLIĞIMIZ

Türk muhafazakârlığı, elbette modern hayatın da dışında kalma tercihi değildir., RESULLULAH Efendimizin de (S.A.V) dediği gibi sürekliliklerini koruyarak değişmek ve gelişmek demektir. Modernleşme tarihimiz boyunca muhafazakârlık, bazen bilgi eksikliğinden, bazen de aşırı tutuculuğa varan anlayışlardan dolayı yanlış tavır alışlara konu olmuştur. Lakin muhafazakârlık partimiz için, salt siyasal ve sosyolojik bir kavram meselesi değil, milletin hayatına nasıl bir yön

vereceğimiz konusundaki hedeflerimize ilmi, objektif ve Halkın karakteristik değerler alanında destek bulma gayretidir. Yeni bir medeniyet inşa etme çabasıdır. Bu medeniyetin adı da Hoca Ahmet Yesevi, Mevlana, Yunus, Hacı Bektaş-ı Veli, Hacı Bayram Veli ve Tacettin Sultan gibi manevi değerlerin, Ülkemiz topraklarında ektiği Türk İslam medeniyetidir.

VI-DEMOKRASİ ANLAYIŞIMIZ

1- 100 yıla dayanmış cumhuriyet geçmişi ve demokrasi tecrübesi bulunan Türkiye, en kritik siyasi meselelerini çözebilecek siyasi olgunluğa ulaşmıştır. Mevcut Anayasa, ıslaha muhtaçtır. Önemli olan sağlıklı bir anayasa yapabilmektir. Anayasalar eski oldukları için değil, hatalı oldukları, zamanla yetersiz kaldıkları için ülke ihtiyaçlarını karşılayamazlar.

Demokratik ülkelerin anayasaları, halkın iradesini yansıtacak yöntemlerle hazırlanır. Anayasanın Yapılış süreci demokratik olmayan; toplumdaki bellibaşlı farklı grupların talep ve beklentilerini dikkate almayan, toplumun tamamını kucaklamayan bir Anayasa'nın içeriğinin demokratik olmasını beklemek gerçekçi değildir. Millî mutabakat, milletin rızasıyla oluşturulmuş, toplumun bütününe kapsayan toplumsal bir sözleşmedir. Yeni anayasa, milli mutabakat çerçevesinde, kendisini ifade edebilen "Özgür insan" ve "Özgür toplum" tanımlarının içini alabildiğine doldurmalıdır. Devlet, ancak ve yalnız "Milleti ile beraber" ve "Milleti için" vardır. Devlet, toplumunu, yani milletini "Saymak" zorundadır. Devlet, millete "Hükmetmekle" değil "Hizmet etmekle" mükelleftir. Sivil ve yeni Anayasa kapsamında; milletin egemenliği ve kuvvetler ayrılığı ilkesi tekrar tesis edilecek, yargı tarafsızlığı ve bağımsızlığı sağlanacaktır. Güçlendirilmiş Kuvvetler Ayrılığı, Üniter Devlet Yapısı, Türk Kimliği ve Türkçe' den asla vazgeçilmeyecektir. Bundan dolayıdır ki yola çıkarken MİLLÎ BERABERLİK dedik. Yeni Anayasa'nın çekirdeğini insan onuruna dayalı temel hak ve özgürlük anlayışını esas alan demokratik toplum ilkeleri oluşturacaktır. Yeni

Anayasa mutlaka referandum ile halkın özgür tercihi ve onayı alınmak suretiyle gerçekleştirilecektir.

2-Yönetim Anlayışımız: Hukuk Devleti ve Kuvvetler Ayrılığı Hukuk devleti, vatandaşlarının temel hak ve hürriyetlerine saygı gösteren, Toplum – Devlet; Devlet – Siyaset; İnsan-İnsan ilişkilerini bir hukuki çerçevede içinde adaletle ve süreklilik temelinde düzenleyen devlettir. Birey ve devlet ilişkisinin haklar ve özgürlükler temelinde tesis edildiği bu anlayış içerisinde, kamu gücünün bağımsız yargı tarafından denetlenmesi esastır. Yargı, yasama ve yürütme arasındaki ayırım ve her erkin anayasa ile denetlenebilirliği demokrasilerin vazgeçilmez bir gereğidir. Partimiz, yönetme yetkisinin tek elde toplanmasının sebebiyet verdiği yönetimin keyfileşmesini önlemek amacıyla, denetleyici kuvvetler ayrılığını tam anlamıyla pratiğe geçirecektir. Hukukun üstünlüğünü esas alan demokratik bir düzende, hiç kimse hukukun üstünde ve dışında değildir. Devlet gücünü kullanan en üst düzey yöneticiden en sade vatandaşa kadar herkes hukuka tabi olmak durumundadır.

3-Siyasi Partiler ve Seçim Kanunu Siyasi partiler kanunu yeniden düzenlenecek. Bu kapsamda, parti tüzükleri demokratik standartlar açısından denetlenecek, seçim işbirliklerinin önündeki engeller kaldırılacak ve seçim yardımının adil dağıtımını sağlanacaktır. Bunun yanında, seçim sistemi değişiklikleri kapsamında; temsilde adaletsizliğe ve yönetimde keyfiyete yol açan seçim barajı kaldırılacak, tercihli seçim sistemine geçilecek. Milletvekilliği dağılımı yeniden belirlenecektir. Parti içi demokrasinin gereklerini yerine getirmeyen bir siyasi parti, bu ülkeye demokrasi getiremez. Partimizin yetkili kurulları halka en yakın karar alma mekanizmaları ile güçlendirilecek ve teşkilatımızın görüşleri tabandan tavana eksiksiz bir şekilde yansıtılacaktır.

4-Çokluk İçinde Birlik Siyaseti, baskıcı bir iktidar aracı olarak değil; teklif ve izah edici bir ikna aracı olarak görüyoruz. Bu doğrultuda, Türk Milleti'nin çıkarlarını korumak adına,

Ülkemizin bölünmez bütünlüğüne sahip çıkan, ülkeyi kargaşaya değil de, Birliğe beraberliğe davet eden, her türlü siyasi görüş ve kavrayış biçimini meşru ve makul kabul ediyoruz. Çoğunluğun yönetme hakkına saygı duyarak, herkesi kucaklayan çoğulcu demokrasi anlayışını hayata geçireceğiz.

5-Düşünce ve İfade Hürriyeti ve Özgürlükler demokrasinin temelini teşkil eder. Düşünce ve ifade hürriyeti, demokrasinin olmazsa olmaz şartıdır. Terör ve şiddeti teşvik etmedikçe, nefret söylemi içermedikçe ve toplumun kutsal kabul ettiği kutsallara hakaret etmedikçe ifade hürriyeti önceliğimiz olacaktır. Bu noktada fikirlerin serbestçe dile getirildiği ve topluma ait meselelerin serbestçe tartışılmasına imkân verecek bir müzakere ortamı oluşturulacaktır. Demokrasi, temel haklar ve özgürlükler alanında zorunluluk ve özgürlük arasındaki temel ayrımı ifade eder. Bu alanda uluslararası standartlara uygun, milli duyarlılıklara saygılı özgür bir Türkiye, siyaset anlayışımızın Temelini oluşturacaktır.

6-Basın Özgürlüğü, diğer özgürlüklerin korunmasında, hak ve özgürlük ihlallerinin ve hukuk sisteminin her alandaki ihlallerinin, kamuoyuna duyurulmasında da vazgeçilmez önemdedir. Demokrasinin vazgeçilmezlerinden olan basın her türlü baskı ve engellemeden uzak, özgür ve tarafsız bir biçimde faaliyet göstermesini sağlamak öncelikli hedefimiz olacaktır. Türkiye’de ciddi bir problem olan, doğrudan ve dolaylı olarak yapılan basına sansüre (ancak Basın Ahlak ve İlkelerine uygunluğu şartıyla) son verilecektir. Haber daha kaynağındayken, devlet tarafından idari yollarla denetlenmesinin ve engellenmesinin önüne geçilecektir.

Medya-ticaret-siyaset ilişkilerine şeffaflık getirilmek suretiyle basın ve yayın organlarının bir veya birkaç gücün elinde odaklaşmasına imkân verilmeyecek ve medyada çok sesliliğe katkı sağlanacaktır. Böylelikle çoğulcu demokrasi anlayışı hayat bulacak ve Türkiye’de basın ve medya sektöründeki tekelleşmenin önüne geçilecektir. RTÜK, TRT, Anadolu Ajansı, Basın İlan Kurumu gibi resmi organların yönetim ve uygulamalarında adalet sağlanacaktır. Sivil basın dernekleri ve yerel basının organlarıyla sürekli iletişim halinde

olunarak bunların gelişimine katkı sağlanacaktır.

7-Şeffaflık ve Hesap Verme "MİLLİ BERABERLİK" ile kamu yönetimine, vatandaşlar ve sivil toplum kuruluşları daha çok müdahil olarak, birbirine mesafeli duran klasik siyasal kültür değiştirilecek, aradaki mesafe daraltılarak devlet ve toplum ilişkisinde yeni bir sinerji meydana getirilecektir. İktidarımızda, kamusal hayatın her alanında tam bir şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkesi hâkim olacaktır. İcraatlarımız her zaman, kamu denetimi yanında, gerek sivil topluma ve gerekse vatandaşlarımızın denetimine açık olacaktır. Bu denetimin yapılabilmesi için gerekli kurumsal mekanizmalar oluşturularak, sağlıklı bir şekilde işlemesi için hukuki alt yapısı kurulacak.

8- Sivil Toplum güçlendirmek adına ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, dini grupların ve benzeri sivil toplum kuruluşlarının gelişmeleri için katkı sağlanacaktır. Bu alanda da çoğulculuğun işlemesine özen gösterilecektir. Sivil toplum kuruluşlarıyla sıkı ilişki sağlanacak, toplumun her kesimi için örgütlenmenin, sendikalaşmanın önü açılacak, ifade, toplantı ve gösteri özgürlüğü tesis edilecektir. Yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri, sendikalar ve özel sektör temsilcileri alınacak kararlarda ve uygulamalarda eş güdüm içinde olacaklar ve merkezi yönetimin tek elden karar alma ve uygulama mekanizması halka açık hale getirilecektir. Vatandaşların yaşadıkları birimlerle ve çalıştıkları kurumlarla ilgili her türlü şikâyet, teklif ve tavsiyelerini yapabilecekleri mekanizmalar oluşturulacaktır.

9-Din ve Devlet İlişkisi Din ve devlet ilişkisi; inanç hürriyeti, tarafsızlık ve hukuk önünde eşitlik prensipleri temelinde düzenlenecek ve Cumhuriyetimizin temel ilkeleri çerçevesinde herhangi bir inanç grubunun dışlanması önüne geçilecektir. Din ve kutsal değerlere saygı temel ilkemizdir. Dini inançlara ve kutsallara hakaret kabul edilemez.

Dinin ve dini değerlerin siyasete alet edilmesi de bizim görüşümüze göre dine yapılan en büyük kötülüktür. Dinin siyasal alandan çıkarılması, siyasal sömürü aracı olmaktan uzak

tutulması dine ve kutsal değerlerimize olan saygımızın gereğidir. Devlet hangi dinden olursa olsun vatandaşının dininin gereklerini öğrenmesini, yaşamasını, kurumsallaşmasını, dinine ve kutsallarına saygı gösterilmesini teminat altına alır. Dileyen vatandaş istediği inancı tercih edebilir dini ve mezhebi seçebilir. İnanç ve ibadet hürriyeti noktasında herkesin tercihlerine saygı gösterilecektir. Bizim iktidarımızda her türlü din ve inanç özgürlüğü devletin teminatı altında olacaktır.

10-Yerinden Yönetim ve Yerel Yönetimler Vatandaşlar ve yönetim arasında, günlük hayattaki bağı kuracak yerel yönetimlerdir. Yerinden yönetim ilkesi prensibi kapsamında ise hantallıktan kurtulmak adına merkezi idarenin belli yetkileri belediyelere devredilecektir. Üniter devlet anlayışı ile çelişmemek kaydıyla yerel yönetimlerin güçlendirilmesi sağlanacaktır. Çağdaş demokrasi anlayışı, sadece seçme ve seçilme hakkı ile sınırlı olarak kalmaz. Katılım ve işbirliği, öncelikle yerel yönetimlerde hayata geçirilecektir. Yerel yönetimler reformumuzda, "Büyükşehir Yasası'nın" uygulamasıyla ortaya çıkan olumsuzluklar ortadan kaldırılacak, yeni il ve ilçe merkezleri oluşturulacak ve tarihsel yerleşim geleneğinin çekirdeği olan köylerin statüsü mutlaka muhafaza edilecektir.

VII-ADALET ANLAYIŞIMIZ

1-Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı Yüksek yargı, ilk derece mahkemeleri ve Cumhuriyet savcılıkları yargı bağımsızlığının vazgeçilmezi olacaktır. Bu kurumların tarafsızlığını bağımsızlığını zedeleyecek müdahalelere kesinlikle izin verilmeyecektir. Yargı mensuplarının atama, tayin, terfi, yetkilendirme, denetim ve nakillerinde objektif kriterler belirlenecek ve kurulacak mekanizmalarla oto denetime tabii tutulacak. Her kademedeki yargı mensuplarının görevlerini bağımsız ve tarafsız yapabilmeleri sağlanacaktır. Hâkimler ve Savcılar Kurulu ayrılacak. Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun teşekkülünde belirlenecek objektif kriterler çerçeve sinde Cumhurbaşkanı, TBMM ve Yüksek Yargı

Mensupları seçici olacaklar. İddia ve savunma makamı eşitlenecektir.

2- Toplumsal Adaletin Sağlanması. Adalet mülkün temelidir. Toplumdaki adaleti sağlamak devletin temel görevidir. Toplumsal adalet, toplumun adalete tam ve eksiksiz güveni ile mümkün olur. Bunun teminatı ise yargıya ve yargı kararlarına olan toplumsal inançtır. Adaletin tecellisi için bireysel özellik ve niteliği ne olursa olsun, tüm yurttaşlar kanun önünde eşittir ilkesi mutlak uygulanacaktır. Adalete olan güven, en yüksek görevdeki devlet memuru ya da siyasetçi ya da zengin ile en fakir sade yurttaşın adalet önünde eşit, adil ve objektif olarak yargılanması ile temin edilecektir. İşlenen suçlar ile cezaların mütenasip olması sağlanacak. Bu mana da zaman zaman toplumsal sondajlar yapılarak halkın suç ve cezalara bakış açıları tespit edilerek, adalet duygusunun tatmini için milletin beklentileri tespit edilecek. Suçun şahsiliği ilkesinin çiğnemesine asla müsaade edilmeyecektir. Kadın ve çocuklara tecavüz ederek öldürenler ile bizzat terör eylemi gerçekleştirenler ve bunun emrini verenler en ağır cezalar ile cezalandırılacaktır.

3- Yargılama Usulü ve Yargı Reformu Toplumsal huzur adına adaletin sürekliliği esastır. Adaletin sürekliliği ise, yargılamaların makul sürede bitirilmesi ve etkinliği ile söz konusu olur. Bu itibarla yargılama usulleriyle ilgili olarak, adalet mekanizması hızlandırılacak, esas ve şekli itibarı ile bütünlük arz eden güncel nitelikli yasalar hazırlanacak. Bu amaçla, mevcut tüm kanunlar ve yargı kurumları gözden geçirilecek, anayasal sisteme uymayan yapı ve unsurlar süratle Anayasa'ya uygun hale getirilecek. Türk Ceza Adaleti Sistemi'ni ilgilendiren mevzuat bütünüyle gözden geçirilecek, uyumsuzluklar, muğlaklıklar giderilecek ve hukuki güvenlik tesis edilecek. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yolu önündeki tikanlıkların giderilmesi ve Mahkeme'nin etkinliğinin artırılması yönünde gerekli tedbirler alınacak. Yargı teşkilatının organizasyonunda kuvvetler ayırımının gerçek anlamda

hayata geçirilebilmesi için gerekli tedbirler alınacak. Bu kapsamda AYM, HK (Hâkimler Kurulu), SK (Savcılar Kurulu), YSK, Yargıtay ve Danıştay'ın yapısı yeniden düzenlenecek ve içtihat mahkemelerinin gerçek fonksiyonlarını yerine getirmesinin önü açılacak.

4-Suçla Mücadelede Kişisel Haklarını Korunması "İnsan onurunun dokunulmazlığı" kavramının özüne uygun bir şekilde, kişisel haklar teminat altına alınacak. Anayasa ve yasalar ile koruma altına alınan kişisel hak ve özgürlükler için etkin denetim yapılacaktır. Anayasa ve yasalarla teminat altına alınan kişisel hak ve özgürlüklerinteminatı, o yasaları özümsemiş siyaset ve bürokrasi kadrolarıdır. Yozlaşmış ve insan haklarına saygı duymayan siyaset ve bürokrasi yapısına son verilecek. Birey özgürlüğünü ihlal etmeyen suçla mücadele çerçeve sinde, toplumsal huzur ve barışın korunması sağlanacak. Suçla mücadele edilirken, ne suç faillerinin ne de suç mağdurlarının hakları göz ardı edilmeyecek. Bir taraftan evrensel değerler çerçeve sinde şüpheli ve sanık hakları korunurken, diğer taraftan da suç mağdurlarının korunacağı bir sistem tesis edilecek. İnfaz sistemi yeniden gözden geçirilecek. Kişisel hak ve özgürlüklerle ilgili olarak ilk ve orta öğretimden itibaren eğitim müfredatına eklemeler yapılacaktır.

5-Kişisel Bilgilerin Korunması Hukuki alanda en fazla tartışılan konulardan birisi ise kişisel fişlemeler ve kişilerin haberi olmadan elde edilen bilgilerin ifşa edilmesi ve ya delilolarak kullanılarak yargılanmaları ve cezalandırılmalarıdır. Kişilerin özel hayatları ve özel hayatları ile ilgili bilgi ve dökümanlar bizim anlayışımızda en mahrem ve korunması gereken bilgilerdir. Bu mana da her ne saikle olursa olsun, kişiler ırk, köken, inanç, mezhep, yaşam tarzı, siyasi tercih vb. sebeplerle fişlenemezler. Bu tür fişlemeleri yapanlarla ilgili caydırıcı yasal düzenlemeler yapılacaktır.

6-Toplantı, Gösteri ve Yürüyüş Hakkı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı, temel hak ve özgürlüklerden birisidir. Fakat getirilen kısıtlamalar, bu hakkın tam olarak kullanılmasına engel olmaktadır. Hakkın etkin olabilmesi için şiddet içermeyen toplantı ve gösterilerin kısıtlanmasına son verilecektir. AİHS hükümleri ve AİHM'in bu hakkın

kullanılmasına ilişkin içtihatları Türkiye'de bu hakkın kullanılmasında yol gösterici ilkeler olacaktır.

7-Savunma Hakkı, İfade, Gözaltı, Tutukluluk Usul ve Esasları Türk Ceza Adalet Sistemi'nin kanayan yarası olan uzun tutukluluk hali ortadan kaldırılacak. Bu kapsamda tutuklama şartları yeniden gözden geçirilerek, tutukluluk kararı verilemeyecek suçlar ve / veya cezanın alt sınırı somut bir şekilde gösterilecek. Ayrıca, yargılama sürecinde bireysel hak ve özgürlükleri garanti altına alacak diğer düzenlemeler de yapılacak. Gözaltına alınan veya tutuklanan insanların ne ile suçlandıklarını öğrenme hakkı en temel haklarından. Bu hakkın geçici de olsa kullanılmasını engelleyen her türlü düzenleme yürürlükten kaldırılacaktır. Ayrıca, gözaltı, ifade ve tutukluluk hususları hem usul hem de esas bakımından vatandaş odaklı olarak tekrar ele alınacak.

8-Ceza Evleri, Tutuklu ve Hükümlülerin Rehabilitasyonu Ceza, eylemin nedeni değil, sonucudur. Cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlüler hatalı ya da yanlış davranışının sonucunu yaşayan vatandaşlarımızdır. Bunların cezalandırılması kadar, cezalandırılmadan kişilerin hatalı ve yanlış davranışının önüne geçmek devletin asli görevidir. İyi bir infaz sisteminde suç işlemiş kişilerin ıslah edilmesi ve topluma yeniden kazandırılması amaçlanır. Bu nedenle ceza ve tevkif evleri uluslararası standartlara uygun bir biçimde yeniden yapılandırılacak, tutuklu ve hükümlülerin rehabilitasyonu için gerekli adımlar atılacaktır.

9- Ceza İnfaz Sistemi İnfaz sisteminin ıslah amacının cezaların caydırıcılığını olumsuz etkilememesi gerekir. Etkin bir ceza adalet sistemi için cezaların azlığı ve ya çokluğu değil, uygulanabilir olması daha önemlidir. Değişik nedenlerle infaz edilemeyen cezalar toplumdaki adalet duygusunu zedelemektedir. Toplumun adalet duygusunu incitmeyecek ve suçla mücadelede bir zafiyet oluşturmayacak bir ceza infaz sistemi kurulacaktır.

GÜVENLİK

1-Terörle Mücadele Terör olayları, ülkemizin en önemli problemlerinin başında gelmektedir. Terör ve şiddet, insan ve toplum hayatını ve güvenliğini tehdit eden sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel boyutları olan bir olgudur. Marjinal dini-ideolojik gruplara veya etnik ayrımcılığa dayanan terör, öncelikli gündemi teşkil etmektedir. Terör olayları kim tarafından, ne amaçla gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin, kamu düzeninin sağlanması ve insanların temel hak ve özgürlüklerinin korunması ve genel güvenlik anlayışının gereği olarak asla müsamaha gösterilemez ve izin verilemez. Her demokratik ülke, kamu düzenini bozmaya yönelik girişimleri, evrensel hukuk temelinde nasıl çözmeye çalışıyorsa, Türkiye de aynı yolu izlemelidir.

Partimiz, özellikle Doğu ve Güney Doğu'da yaşanmakta olan terörle mücadeleyi bölgede yaşayan vatandaşlarımızı terör gruplarından ayırarak, insan haklarına saygı göstererek sürdürmeyi amaçlamaktadır. Devlet, bölgede suçlu insanlara karşı caydırıcı ve masum halkı koruyucu tedbirler almalıdır. Terörle mücadelenin olumlu sonuç doğurması, teröre neden olan faktörlerin etkisiz hale getirilmesi ile mümkündür. Sadece teröristle değil, terörü doğuran nedenlerle de mücadele edilmelidir. Yani terörün tüm unsurlarına karşı topyekûn bir mücadele ortaya konulmalıdır. Terörün her türlüsünü lanetleyen partimiz, terörün insanlığa karşı bir suç olduğunu ve terör eylemlerinin meşru hiçbir gerekçesinin olmadığını kabul eder. Teröre karşı, sıfır tolerans esastır. Terör ve teröristle müzakere ve pazarlık edilemez, ancak mücadele edilir ilkesi terörle mücadelede temel prensiplerimizdendir. Bu mana da terör örgütü yöneticileri ve bizzat terör eylemini gerçekleştirenlerle ilgili mutlaka en ağır cezalar çıkartılarak, cezanın yanında caydırıcılıkta esas alınacaktır.

2-Asayiş Kamu düzeninin korunması ve asayişin sağlanması için önleyici kolluk hizmetlerine ağırlık verilmesi şarttır. Toplumun asayiş ve güvenliğini sağlamanın en önemli koşulu, suç oluşmadan suçu oluşturan zeminin ortadan kaldırılmasıdır. Bu

kapsamda önleyici kolluk hizmetleri toplumsal barış, huzur ve asayişin gerçekleşmesi adına olmazsa olmaz bir önlemdir. Suçla mücadelede reaktif değil, proaktif bir politika izlenecektir. Vatandaş ile kolluk arasında güven ve saygıya dayalı karşılıklı işbirliği ile suçların oluşmadan önlenmesi temel ilkemiz olacaktır. Bu temel ilkeye rağmen suçların tamamen ortadan kaldırılmasının mümkün olmadığı gerçeğinden hareketle, kolluk birimlerinin temel insan hak ve hürriyetlerin bağlı kalarak suçla etkin mücadele etmesi için eğitim ve teçhizat yönünden en hazır duruma getirilmesi asayiş ve huzurun teminatı olacaktır. Bunu sağlamak için her türlü tedbir alınacaktır.

3-İstihbarat ve Kişisel Dokunulmazlıklar Güçlü bir devlet için güçlü bir istihbarat örgütü şarttır. Devletin teröre ve diğer suçlara karşı istihbarat ve mücadele imkânları çağdaş teknolojiden de yararlanılarak geliştirilecektir. Devletin ihtiyaç duyduğu istihbari faaliyetin yapılabilmesi için Milli İstihbarat Teşkilatımız iç ve dış güvenlik istihbaratı olarak birbirinden bağımsız iki ayrı teşkilata ayrılacaktır. Bu teşkilatların demokratik ve yargısal denetimleri de ayrı usul ve esaslara bağlanacaktır. Kolluk istihbaratı sadece suçla mücadeleye odaklanacak, devletin diğer istihbarat birimleriyle iş bölümü içinde bağımsız hareket etmesi sağlanacaktır. Kolluk istihbaratı, özelliği nedeniyle diğer istihbarat birimlerinden farklı olarak özel denetleme usullerine tabi olacak ve hesap verebilir hale getirilecektir. İstihbarat elemanlarının eğitimi, ataması ve özlük hakları ile ilgili yeni yasal düzenlemeler yapılacaktır. İstihbarat ile ilgili bütün kurumlardan elde edilen istihbari bilgiler tek elde toplanacak.

4-İşyeri ve Ticari Faaliyet Güvenliği Ekonomik özgürlüğün ilk şartı işyeri ve ticari ve ekonomik faaliyetlerin güvenli kılınmasıdır. Bu çerçevede, hem yurtiçindeki yabancıların hem de yurtiçi ve yurtdışındaki vatandaşlarımızın huzur içinde faaliyetlerini sürdürmesi sağlanacaktır. Herkes özgürce ticari faaliyette bulunma hürriyetine sahiptir. Bu özgürlük yasalarda açıkça belirtilen durumlar ortaya çıkmadıkça kısıtlanamaz. İşyeri dokunulmazlığı konut dokunulmazlığının bir parçası olarak ele alınacak ve korunacaktır.

5-Yerli Savunma Sanayi Jeo-stratejik konumumuz, tarihî ve kültürel mirasımızdan doğan yükümlülükler, bölge ve dünya barışının tesisinde üstleneceğimiz rol, güçlü ve caydırıcı bir savunma sistemimizin olmasını zorunlu kılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah ve teçhizat yönünden dışa bağımlılığı azaltılacaktır. İhracat kapasitesi yüksek, yerli bir harp sanayinin gelişmesi ve yerli müteşebbisin de silah ve askeri teçhizat üretimine yatırım yapması için gerekli teşvikler sağlanacaktır. Üniversitelerin ve bilim adamlarının savunma teknolojileri alanında daha fazla araştırma yapmaları için proje bazında teşvik ve destekler verilecek.

6-Sınır Güvenliğimizin Sınır güvenliğimizin başlangıç noktasının, sınırın karşı tarafı olduğu gerçeği asla gözden kaçırılmayacak ve bununla ilgili sosyal, siyasi ve askeri tüm tedbirler alınacaktır. Sınır güvenliği sadece konvansiyonel sistemlerle değil aynı zamanda hava savunma sistemleri ile de desteklenecektir. Hava savunma sistemlerinin geliştirilmesi, ülkemizin olmazsa olmazıdır. Sınır güvenliğinin sağlanması adına sınır kapılarının sayısı arttırılacak, kapıların dışında kalan bölgelerin de etkin bir şekilde kontrol ve denetiminin sağlanması için elektronik gözetleme sistemleri ile denetim yapılacaktır. Sınırın kaçak ve yasa dışı geçişlere uygun bölümlerine fiziki engelleme tedbirleri uygulanacaktır.

7-Çevre Koruması ve Çevre Güvenliği, Günümüzde ülke ekolojisi tarih boyunca hiç olmadığı kadar talan edilmekte, her bir metrekare yeşil alan beton yığınlarına dönüştürülmeye çalışılmaktadır. Özellikle büyük şehirlerde yeşil alanın doymaz bir açgözlülükle yağmalanması, doğal dengeyi bozmuş, iklim değişikliği, kuraklık baş göstermiştir. Partimiz çevrenin gelecek nesillere bırakmamız gereken en önemli emanetlerden biri olduğunun farkındadır. Çevreye ve doğaya karşı işlenen suçlarda caydırıcı ceza ve yaptırımlar getirilecektir. Ayrıca çevreye karşı duyarlılığın artırılması sağlanacak, alternatif kullanım malzemeleri geliştirilmesi ve kullanılması için tedbirler

alacaktır. Gündelik hayatta plastik/naylon poşet/ malzeme kullanımı derhal yasaklanıp, kullandığı yerine, uzun süre kullanılabilir ve çevreye atık olarak zarar vermesi mümkün olmayan bez torba, cam vb. kullanımı yaygınlaştırılacaktır. Çevreye zararlı her türlü materyalin kullanımının azaltılması için bu tür materyallerin kullanımının ekonomik avantajlarının ortadan kaldırılması için mali ve hukuki tedbirler alınacaktır. Doğal çevre ve yaşamı bozmayan alternatif enerji kaynakları bulunması ve mevcut olanların kullanılmasını teşvikler çıkarılıp, tedbirler alınacaktır.

8-Terör, çocuk istismarı ve uyuşturucu satıcıları işlemiş oldukları suçlarda ceza infaz ve denetim yasalarından faydalandırılmayacaktır.

9-Akabinde ceza evlerinde hükümlü olup tekerrür suçları haricinde titizlikle incelendikten sonra kapsamlı ve bir defaya mahsus af çalışması yapılacaktır.

EKONOMİ POLİTİKAMIZ

1-Temel Ekonomik Amaç MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ olarak temel ekonomik politikamız, insanı merkeze alan bir yaklaşımla tüm vatandaşlarımıza refah düzeyini yükselterek "İyi bir yaşam" sunmaktır. İsrafı, faizi ve rantı yasaklayan, emeği, helal kazancı ve kanaati önceleyen ekonomik model. Bunun için güvenli bir mikro ve makroekonomik ortamın oluşturulması, üretim ve refah artışının sağlanması, dış ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi, ülke kaynaklarının israf edilmeden verimli bir şekilde değerlendirilmesi, iş imkânlarının geliştirilmesi, istihdamın artırılması, sağlıklı ve güvenli çalışma koşullarının oluşturulması, hayat pahalılığının ortadan kaldırılması, gelir dağılımının düzeltilmesi ve yoksulluğun ortadan kaldırılması hedeflenmektedir. Toplumun alt gelir grupları, toplumsal refahtan daha az faydalanmaktadır. Kamu imkânları bu gruplar için organize edilecek ve yaşam kaliteleri arttırılacaktır. Ülke çapında "Büyük Kalkınma" hamlesi başlatılacaktır. Bu hamle sadece fiziksel sermayeye, doğal kaynaklara ve insan gücüne

değil, aynı zamanda Ar-Ge'ye, innovasyona, beşeri ve sosyal sermayeye dayalı olacaktır. Ekonomimiz, tasarruf eden, daha çok üreten ve daha çok istihdamın olduğu sağlıklı bir dönüşüm yaşayacak.

2-Ekonomik Kalkınma "Büyük Kalkınma" hamlesi sadece üretim ve gelir büyümesiyle sağlanabilecek bir hamle olarak düşünülemez. Üretim ve gelir büyümesinin yanı sıra, gelir dağılımı, eşitlik, adalet, sağlık, yaşam süresi, yoksulluk, kadınların ve çocukların durumu gibi çok sayıda alanda, insanlara kısaca "Daha iyi bir yaşam" sunma hamlesidir. "Büyük Kalkınma" hamlesi ekonomide insanı merkeze alan bir yaklaşımı temsil etmektedir.

3-Kalkınma bir insan hakkıdır. Bireysel özgürlükler ve mülkiyet hakkı gibi ekonomik haklar kalkınma sürecinin ayrılmaz ve taviz verilemez parçasıdır. Kalkınma sürecinde insanların eğitim ve sağlık imkânlarına daha rahat ulaşabildiği, bireylerin daha uzun ve sağlıklı yaşadığı, sosyal ve kültürel hizmetler alanında gelişmiş ve bireylerin daha mutlu olduğu bir ekonomik ortam kurulacaktır, yoksulluğun ve yoksunluğun ortadan kaldırılmasına çalışılırken, bir yandan da ekonomik entegrasyonların ve dış ticaretin artırılması ile ekonomide verimliliğin artırılmasına çalışılacaktır.

4-Ekonomik Büyüme Ekonomimizin dünya üretiminden daha fazla pay alması gerekmektedir. İstihdam dostu, çevre dostu ve milletimizin yaşam kalitesini artırma odaklı bir büyüme temel hedefimizdir. Büyüme hızının, uzun dönem trend büyüme hızı olan %5'in altına düşmemesi temel alınacak, uzun dönem ortalama büyüme hızının her yıl için katlayarak büyümesi sağlanacaktır. Zenginliğimizin (kişi başına gelirimizin) on yılda ikiye katlanması hedeflenecektir. Büyüme cari açığa değil, iç tasarruflara ve iç kaynaklara dayalı olarak sağlanacaktır. Bunun için içtasarrufların artırılmasına yönelik politikaların ve tasarrufların temel belirleyicisi olarak ekonomiye olan "Güvenin" sürdürülmesi gerekmektedir. İthalata bağımlılık minimal düzeyde olacaktır. Bunun için ara-malı ve hammadde bağımlılığı azaltılacak ve bunların yurt içinde avantajlı (düşük maliyetli) bir şekilde üretilmesi için gerekli çabalar sergilenecektir. İstihdam oluşturmayan büyüme

işsizliğe çare olamayacağı gibi, yüksek teknoloji ürünü ortaya koyamayan bir büyüme de ihracata çare olamaz. Bir yandan istihdam oluşturan alanlarda stratejiler üretirken, bir yandan da dünya ile rekabet edebileceğimiz teknoloji, bilgi-yoğun sektörlerle ilgili stratejiler gerçekleştireceğiz.

5-Piyasa ve Devlet. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ'NİN "Büyük Kalkınma" hamlesi piyasa ekonomisine dayanmaktadır. Bu hamle, devletin sunacağı destek, denetim ve çabaları ile birlikte yürüyecektir. Tekel ve haksız rekabet toplumun refahına zarar verir. Piyasa hatalarının ortaya çıkması önlenmeli, teşviklerle yol gösterici rol oynanmalı, mevzuata ilişkin düzenlemeler yaparak, kuralları evrensel ilkelere göre belirlenmeli ve denetlenmelidir. Devlet ve hükümet serbest girişimcilik karşısında eşit mesafede durmalıdır. Her türlü teşvik ve müdahalede ayırım gözetilmeyecektir. Piyasada hiçbir aktör kamu gücüyle kayırılmayacak ve hukuka aykırı bir şekilde cezalandırılmayacaktır. Planlama ulusal, bölgesel ve sektörel düzeyde sürdürülecektir. Planlar kamu sektörü için emredici ve özel sektör için teşvik edici olacak ve değişen koşullara cevap verecektir. Ekonomide meydana gelebilecek muhtemel olağanüstü durumlarda, yerinde ve zamanında müdahalelerde bulunarak, ekonomik ve sosyal faturanın büyümesine engel olunacaktır.

6-Bölgesel Gelişme Bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının ortadan kaldırılması için gerekli çabaların sergilenmesi temel politikalarımızdan biri olacaktır. Geri kalmış ve kırsal bölgelerin geliştirilmesi ülkemizde yaşanan birçok çarpıklığın ve kaynak israfının da önlenmesini beraberinde getirecektir. Bu bağlamda Güvenlik, Özgürlük, Refah, ihtisas şehirleri Turizm şehirleri, tarım şehirleri, sağlık şehirleri, eğitim şehirleri, kültür- sanat şehirleri Köy Değişim ve Kalkınma projesi, KAP (Kalkınan Anadolu Projesi) ve Üniversite Belediye işbirliği programı gibi projeler hayata geçirilecek, iletişim ve ulaşım imkânlarının küresel ölçekte geliştiği bir dünyada, iş ve daha iyi bir hayat için göç önlenerek, insanların yaşadığı yerde onurlu bir hayat sürmesi için politikalar geliştirilecek. Bölgesel

dezavantajlar, alınacak yerinde tedbirlerle avantaja dönüştürülecek. Özel sektör girişimciliğine yönelik teşviklerin ve kamu girişimciliğinin temel hedefi yoksullukla mücadele ve istihdamın artırılması olacak. Bölgesel kalkınma politikalarımızın başarılı olması sonucunda işsizlik azalacaktır.

7- Bilim, Teknoloji ve Ar-Ge Bilgi toplumuna geçişin ve küresel rekabet gücü elde etmenin yolu bilgi, bilim adamı, araştırma, teknoloji ve yenilikten geçmektedir. Küresel düzeyde teknolojik gelişme ve bu gelişmeyi üretimde kullanma yarışı gen, doku, uzay, bilişim, yazılım ve enerji gibi çok sayıda yeni alana taşınmıştır. Tüm alanlarda imkân ve kapasiteler geliştirilecek, araştırma ve üretim aşamaları desteklenecektir. Geleneksel olarak ihmal edilen sosyal bilimler araştırmaları üzerinde çalışılacaktır. Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu alanlarda yüksek öğretim ve mesleki deneyim amaçlı olarak yurt dışına öğrenci ve meslek erbabı gönderilecektir. Türkiye'deki üniversitelerin yurt dışı uyruklu öğrenci sayıları daha da artırılabilecek ve bu amaçla Türkçe öğretim merkezleri etkinlik, verimlilik, personel ve donanım bakımından özel olarak ele alınacak ve güçlendirilecektir. Türkiye uluslararası düzeyde eğitim, araştırma, uygulama ve sempozyumların yapıldığı bir bilim merkezi olacaktır. İleri teknoloji içeren ürünlerin ihracatımız içindeki payının artırılması ve bunu sağlayabilmek için de Ar-Ge harcamalarının GSMH içindeki payının artırılması sağlanacaktır. Hukuk sistemimizdeki eksiklikler giderilecek, bu alanla ilgili ihtisas mahkemeleri kurularak, uluslararası düzeye çekilecek. Üniversitelerin sanayiciler ile bu amaca uygun sürekli işbirliği ve eşgüdümü sağlanacaktır. Sivil toplum kuruluşları ayrıcalıklı olarak desteklenecek. TÜBİTAK ve benzeri yüksek teknoloji üreten birimler, dünyadaki gelişmeleri yakından takip ederek bilimsel çalışmalarda rekabetçi bir kimliğe kavuşacak. TÜBİTAK, HAVELSAN, ROKETSAN, TÜRKSAT, ASALSEN, TUSAŞ gibi kurumlar ileri teknoloji üreten birimler haline getirilecek. Özel sektörün projelerine temel önerilerine finansal destek sağlanacak. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ iktidarında bilim ve teknoloji yatırımları en

ayrıcalıklı yatırımlar olacak.

8-Sanayileşme ve Üretim Sürekli geliştirilebilen sanayi sektörü, büyümenin sürekliliğinin ve kalkınma sürecinde ilerlemenin teminatıdır. Sanayileşmede üretilen mal ve hizmetler çevreye, çalışanların güvenliğine ve tüketicinin sağlığına zarar vermemelidir. Ulusal ve uluslararası sorumluluklar dikkate alınacak. Sanayimizin bir yandan katma değeri yüksek mallar üretmesi ve bir yandan da istihdamı artırması için sektör tespitleri yapılacak. Ülkemizde ara malları ithalatını azaltacak, yerli üretimi sağlayacak ve dolayısıyla istihdamın artması sağlanacak, hem de ihracatın daha rekabetçi olması sağlanacak. Küresel rekabet ortamında üretim artık yüksek teknolojlili ürünlerin üretildiği bilgi ekonomisi modellerine doğru evrilmiştir. Sanayi üretiminin dış talebe de hitap etmesi için, Ar-Ge, icat, buluş, patent, fikri mülkiyet hakları gibi çok sayıda alanda ihtiyaç duyulan alt yapı çalışmaları ve hukuki düzenlemeleri yaparak, girişimcilerin önündeki hertürlü engel ve tıkanıklıkları açacağız. Organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ve küçük sanayi siteleri yeniden ele alınarak, üretim, istihdam, yenilik/ inovasyon ve maliyet bakımından birbirini destekleyici süreçlerin ve sinerjilerin ortaya çıkarılması sağlanacak. Verimli tarım arazilerine mümkün olduğunca girilmeyecek. Söz konusu sanayi bölgelerinde uzmanlaşma/ihtisaslaşma, ihracat ve istihdam oluşturma temelinde gerekli teşvik sistemleri oluşturulacak. Aynı sektörde faaliyet gösteren vesermeye, fiziki altyapı, yetişmiş insan istihdamı alanında yetersizlik dolayısıyla uluslararası alanda rekabet edemeyen şirketlerin birleştirilmesi ve modern usul ve esaslar çerçevesinde yönetilmesi için ek tedbir ve teşvikler getirilecek.

9-İş Dünyası Ekonomide teşebbüs hürriyeti/girişim serbestliği esas olup; mülkiyet (taşınır, taşınmaz) ve fikri mülkiyet hakları (icat, buluş, sanat eseri vb.) en ileri düzeyde korunacak. Ekonomik kazançların sıcak paraya ve faaliyet dışı parasal gelirlere değil, üretime ve reel yatırımlara dönüşmesi için güven ve istikrar ortamı sürekli hale getirilecek. İş dünyasının rekabet gücünü artırmak, maliyetlerini düşürmek için her türlü önlem alınacak ve teknoloji

düzeyi ve katma değeri yüksek ürünler özel olarak desteklenecek. Yurt içinde iş dünyasının önünü açacak çabaların yanı sıra, yurt dışında faaliyet gösteren ve gösterecek olan sektörlerle ilişkin firmalar desteklenecek, yurtdışı işçilerimizin tasarruflarının ülkemize gelmesi sağlanacaktır.

10- Kobi Bakanlığı ve Kobi bank Ülkemizin itici gücü olan KOBİ'lerimizin çok önemli ve halledilmesi hayati olan meseleleri var. Bu meselelerin en başında ise sermaye yetersizliği gelmektedir. Yeni teknolojilere ulaşma ve geliştirme, üretim yapılarını iyileştirme ve rekabet gücünün artırmanın önündeki birçok mesele ile mücadele etmek zorundadır. Bu olanaktan yoksun olan KOBİ'lerimiz, sonuçta rekabet yarışında geri kalmaktadırlar. KOBİ'lerimizin başta sermaye olmak üzere, ihtiyaç duydukları her şeye erişimlerinin sağlanması önceliğimiz olacaktır. Bunun için yeni bir bakanlık ihdas edilerek KOBİ'lerin karşılaştıkları bütün problemlerle birinci derecede ilgilenecek KOBİ Bakanlığı kurulacaktır. Daha önce diğer bakanlıkların altında faaliyet gösteren çeşitli kuruluşlar bu bakanlığa bağlanacak ve Kobilerin finansman ihtiyacını karşılamak üzere, KOBİBANK kurulacak. Kobilerin bilgi ve teknoloji ihtiyaçlarını doğrudan karşılamak için, üniversiteler ile KOBİ'ler arasında köprü olmak üzere, üniversitelerde özel birimler oluşturulacak.

11- Esnaf ve Zanaatkarlar Esnaf ve zanaatkârlar, alın teriyle, göz nuruyla çalışan, devletten ve milletten beklemeden, beklemediği gibi, birde üstelik vergi veren, istihdam yaratan, üreten, vatanına, milletine, örf, adet ve geleneklerine bağlı ve sosyal dokumuzun çimentosu olan büyük bir kitledir. Yoğun göç sebebi ile birçok zanaat ve sanat artık yapılamaz olmuş ve Ata yadigârı el sanatlarımız unutulma ve kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır.

12- Büyük şehirlerde ise adım başı açılan AVM'ler ve çokkuralsız bir şekilde yaygınlaşan büyük marketler yüzünden küçük esnafa hayat hakkı tanınmamıştır. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ iktidarında, uzun yıllardır Meclis Genel Kuruluna bir türlü inemeyen AVM ve

Marketlerle ilgili kanun teklifi güncellenecek ve yürürlüğe sokulacaktır. Esnaf ve sanatkârların olabilecek en geniş finansman olanakları vergi ve sosyal güvenlik prim destekleri ile haksız rekabete karşı korunmaları konusunda her türlü destek ve imkân sağlanacaktır.

MALİ SİSTEM

a) Kamu maliyesi ve bütçe Vergide adaletin sağlanması ve kamu harcamalarında israfın önlenmesi esastır. Vergi oranlarının düşük ve vergi tabanının geniş olması temel prensibimizdir. Vergi kaçakçılığını ve vergiden kaçınmayı azaltmak ve toplam vergi tahsilatını artırmak büyük ölçüde buna bağlıdır. Vergi tabanını genişletmek için harcamaların şeffaflığı sağlanacak, denetimlerin cezalandırmaya dönüşmesi engellenecek ve mükellefin "güven"i artırılacak. Gelir vergisi hesaplamalarında asgari ücret düzeyi kadar miktar vergi dışı bırakılacak. Kayıt dışı ile mücadele temel stratejilerimiz arasında yer alacak. Getireceğimiz yeni belge düzeni ve teknolojiyi en üst düzeyde kullanarak kayıt dışını tamamen ortadan kaldırarak, vergi gelirlerinde meydana gelen artış sayesinde, oranlar düşürülerek verginin tabana yayılması sağlanacak.

b) Vergi sistemi Vergi adaletli, dolayısıyla tabana yayılmış, ödenebilir ve anlaşılabilir olmalıdır. Çok kazananın çok, az kazananın az olarak alınmalı hatta kazanmayana ise devlet destek olmalıdır. Ülkemizde şu anda vergi gelirlerimizin neredeyse % 75'i dolaylı vergilerden oluşmaktadır. Harcamalar ve tüketim üzerinden alınan dolaylı vergiler, vergi adaletsizliğinin en önemli göstergesidir. Gerçek kazanç, kâr ve servetlerden vergi almak gerekmektedir. Ve ülkemizde kayıt dışı ekonomi, dünya ortalamasının çok üstündedir. Bu iki temel adaletsizlik hemen terk edilecek, hatalı vergi politikaları ivedilikle düzeltililecek. Verginin tespit, tahakkuk ve tahsilâtında her türlü siyasi ve subjektif mülahazayı ve tereddüdü bertaraf etmek için Vergi Denetimi ve Gelir İdaresi Başkanlığı özerkleştirilecek. Böylece, vergi idaresi daha bağımsız, süratli ve verimli bir yapıya kavuşturulacak. Adil ve

rekabetçi bir vergi düzeni oluşturulacak. Vergi denetimleri cezalandırmaktan çok, yol gösterici ve eğitici olacak. Bununla birlikte sahte belge ve kasıtlı vergi kaçırma ve vergiden kaçınmaya ait fiillerin cezaları artırılabilecektir. Ancak tek defaya mahsus olmak üzere vergi barışı sağlanacak. Müflis Mükelleflere ödeyebilecekleri oranlarda ödeme olanı sunulacaktır.

c) Bankacılık, finans kuruluşları ve diğer finansal kurumlar MB, TMSF ve BDDK bağımsız olacak ve uluslararası standartlara göre çalışacak. Yöneticilerinin atanması, mali kaynakları ve karar organları bakımından özerklikleri güçlendirilecek ve bağımsız olacak. Denetimleri de uluslararası standartta ve bağımsız olarak yapılacak. Finansal sistem istikrarı esastır. Bankacılık sistemine olan güvenin sürdürülebilmesi için, bankaların her türlü sorunu TMSF'ye devredilmeden çözümlenmeye çalışılacak, TMSF'ye devir en son çare olarak uygulanacak. Borsa ve bankacılık sistemi üzerindeki her türlü manipülasyona engel olunacak, bu yönde girişimlerde bulunanlara ağır cezai müeyyideler getirilecektir. Bankacılık sistemi içinde yabancı bankaların payı belirlenecek ölçülere göre (sermaye, mevduat, yönetim, mülkiyet gibi) belli oranları aşamayacak. Kamu bankaları tarımsal gelişme, bölgesel kalkınma, KOBİ ve esnafın desteklenmesi ve ihracat alanlarında faaliyetlerini artıracak. Katılım bankacılığı da teşvik edilecek, bu yolla tasarrufların artırılmasına önem verilecek.

d) Enflasyon ve faizle etkin mücadele Ülkemizin yıllardan beri gündeminden düşmeyen temel ekonomik meselelerden biri de enflasyonun ve reel faizlerin yüksekliğidir. Enflasyonu düşürmek amacıyla denk bütçe ile ülke ekonomisini yönetmek hedefimiz olacaktır. Dış ticaret ve cari açığı en aza indirmek ve orta vadede fazla veren bir ekonomi ile bu iki meseleyi ekonomi gündemimizden çıkaracağız. Reel faizlerin sıfır olması temel politikamızdır. Bununla birlikte reel faizlerin düşürülmesi sermaye birikimi, sermayenin reel getirisi, teknoloji düzeyi, ekonomik riskler, siyasal riskler ve güven gibi unsurlarda meydana gelen gelişmelere bağlıdır. Bahsedilen riskleri azaltmak, yurt içi tasarrufları ve

ekonominin genel olarak katma değerini artırmak için gerekli tedbirler alınacak.

12-Ulaşım, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı Ülke içinde ulaşımın güvenli olması temel hedeflerimizdendir. "Büyük Kalkınma Hamlesi" kılcal damarlar gibi köylere kadar uzanacaktır. Hammadde ve nihai ürünlerin güvenli ve ucuz bir şekilde üretim ve tüketim bölgelerine ulaştırılması sağlanacak.

Ürünlerin karayolu, demiryolu, deniz ve hava yoluyla ülkemizin her yanına ve uluslararası piyasalara ulaşımını hem ekonomik hem de hızlı olacak şekilde sağlamak için Entegre Ulaşım Planlaması yapılacak. Bu planlama sayesinde yerinde ve gerekli yatırımlar yapılarak en verimli ulaşım alternatifleri geliştirilecek. Uygun bölgelerde ileri teknoloji ve güçlü alt yapı ile donatılmış, lojistik merkezleri oluşturulacak ve böylece büyüme ve ihracatın geliştirilmesine katkı sağlanacak. Kurulacak bu lojistik merkezlerinin deniz ve demir yolu ulaşımına efektif bir şekilde bağlantıları kurulacak. Yapılacak bu yatırımlarla ülkemiz dünyanın lojistik üssü haline gelecek. Şehir içi trafik yükünün azaltılması için, belli kamu kurumlarının şehrin merkezinde toplanması yerine yaygınlaştırılması ve belli kamu kurumlarının farklı şehirlere taşınması tedbirleri ivedilikle alınacak. Şehir içinde modern ulaşım imkânları artırılacak, daha ucuz bir şekilde sunulacak ve şehir içi ulaşımı artan ölçüde toplu taşımacılığa kaydırılacaktır. Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde limanlar, taşımacılık, gemicilik ve su ürünleri gibi çeşitli konuların eşgüdümlü bir şekilde planlanması ve daha etkin bir şekilde yönetilebilmesi için Denizcilik Bakanlığı kurulacaktır. Haberleşme ve iletişimle ilgili olarak yerli ve milli teknolojilerin geliştirilmesi için tedbirler alınacak. Uydu teknolojisinden daha fazla istifade edilerek, haberleşme ve iletişimin, hızlı, etkili ve çok az maliyetle kullanılması sağlanacak.

13-Dış Ticaret MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ'NİN "Büyük Kalkınma" hamlesi, dışa açık bir ekonomi anlayışıdır. "İhracata dayalı kalkınma stratejisi" ekseninde, her bölgemizin ve her ilimizin ihracat kapasitesi geliştirilecek. Küreselleşmenin yol açtığı risklerden korunmak, fırsatlardan faydalanmak için uluslararası alandaki rekabet gücümüzü artırılacak. Avrupa

Birliği ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği gibi ekonomik entegrasyonlar ile Dünya Bankası ve OECD gibi uluslararası kuruluşlarla yürütölen ilişkiler, milli çıkarlara uygun ve komşu ölkelerle ekonomik işbirliği içinde yürütölecek. Türk Cumhuriyetleri başta olmak üzere, yakın coğrafyamız olan Asya, Orta Doğu ve Afrika ölkeleri ile yeni ekonomik işbirliği kuruluşlarının kurulması için girişimlerde bulunulacak. İhracat ve ithalat rejimleri ile her türlü korumacılık önlemleri karşılıklılık (mütekabiliyet) esasına göre yürütölecek. Yurt içi piyasalara üretim yapan firmalarımız haksız rekabete karşı korunacak. Genç endüstrilerde ve stratejik sektörlerde korumacılık uygulanacak ve gerekli teşvikler sunulacak. Dış ticarete "cari açık" vermekten çıkıp "Cari fazla" verecek hale gelmek temel hedeftir. Tükettiğinden fazla üreten bir ekonomi olmak, ilk şartımızdır. İhracatta ara ve nihai mal çeşitliliğinin artırılması ve markalaşma teşvik edilecek. Genel olarak "Türk Malı" ibaresinin güvenilir bir menşeye imajı vermesi sağlanacak.

14- İnovasyon, Fikir, Telif Hakları ve Sınai Mülkiyet Ekonomik gelişmenin en önemli lokomotiflerinden biri de yeni icatlar, buluşlar, teknolojiler, tasarımlar, üretim teknikleri ve fikirlerdir. Fakat yeni bulunan veya geliştirilen bir icadın, buluşun, teknolojinin, tasarımın, üretim tekniğinin veya bir fikrin, sahiplerinin ayrıcalıkları, yeterli ve gerekli bir şekilde korunmazsa, gelişmenin ve büyümenin önüne çok büyük engel konulmuş olur. Hali hazırda patent tescili için yapılan başvurular gelişmiş ölkelerin çok gerisindedir. Diğer ölkelerle aramızdaki bu gelişmişlik farkının ortadan kaldırabilmemiz için en az o ölkelerdeki başvuru kadar, bizim ölkemizde de bu türden tescil başvurularını artırmamız gerekmektedir. Ölkemizde her ne kadar 5846 sayılı yasa ile bu gibi haklar koruma altına alınmış olmuştaysa da pratikte birçok problemle karşı karşıya kalınmaktadır. İşte ekonomik gelişmenin çok önemli parametrelerinden biri olan fikir ve telif haklarının ve sınai mülkiyetin korunması için yasalarımızdan kaynaklanan eksikleri en kısa zamanda gidereceğiz. Bu konularla ilgili ihtilafların çözölmeye için özel ihtisas mahkemelerinin kurulmasını sağlayacağız. Mahkemelerde münhasıran bu konularda ihtisas sahibi hâkim

ve diğer personel görevlendireceğiz. Bu alandaki koruma ve teşvik edici hususları uluslararası standardın üstüne çıkaracağız.

15-Çalışma Hayatı Biz çalışma hakkını, istihdam, refah, adalet ve toplumsal barışı artırmaya katkı sağlayan temel bir hak olarak görüyoruz. İnsan onuruna yakışır, sağlıklı ve güvenli çalışma koşullarına, bütün çalışanlar sahip olacak. Hiçbir vatandaşımız sosyal güvenlik dışında tutulmayacak. Çalışma süreleri, iş güvencesi, sendikalaşma, grev, toplu pazarlık ve çalışma hayatı ile ilgili diğer tüm sorunlar ve çözümler için ILO standartları esas alınacak. Çalışan kesime ve emeklilere verilecek ücret/maaş zamlarının enflasyon oranının altına düşemeyecek olması ve ülkedeki büyüme oranından pay alacak şekilde düzenleme anayasal güvenceye alınacak. Özellikle emeklilerimizin refah payı olarak yaşanabilir düzeyde maaş almaları sağlanacaktır. Eğitim düzeyi ve performans dikkate alınarak kamuda eşit işe eşit ücret verilecek. Kamudaki Mevcut taşeron işçiler kadroya alınarak, kamu kesiminde taşeron işçiliğe son verilecek. Özel sektörde ise iş güvenliği ve diğer bütün haklar güvence altına alınacak.

16-İstihdam MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ iktidarında izlenecek ekonomik programla, insanımızın doğduğu topraklarda doyması sağlanacak, bu sayede kırsaldan kente göçü önlerken, kentten köye geri dönüşü başlatacağız. Özellikle tarım alanında yapacağımız reform niteliğindeki değişim ve etkili politikalarla, vasıfsız olup, çok düşük ücretle kentte yaşayan ve birçok sosyal problemle mücadele etmek zorunda kalan vatandaşlarımız köyünde kalacak veya köyüne geri dönecek. Ayrıca yapılacak stratejik çalışmalarla emek yoğun olup, destek verilmesi halinde ülkemizi diğer ülkeler arasında rekabetten çıkaracak sektörler belirlenerek, bu sektörlerdeki destek ve teşvikler gözden geçirilerek, istihdama pozitif manada etki edecek yeni destek ve teşvikler çıkarılacak. Ülkemizin coğrafi konumu birçok uluslararası ekonomi için çok önemli avantajları bünyesinde barındırmaktadır. Bu konumumuzun sağladığı avantajlar tespit edilerek bu alanlardaki yatırımlara hız verilecek. Eğitimli işsizliği sona erdirmek için, eğitim süreci ile birlikte teorik alınan bilgilerin pratik

uygulamalarının yapılması da sağlanarak, mezun olan gençlerin, mezuniyet sonrasında alanlarında işe yarayan ve asgari gerekli tecrübe ile piyasaya çıkan bireyler olması sağlanacak. Bu manada eğitim müfredatının teorik bilgilerin verildiği süre gözden geçirilerek, daha verimli bir eğitim süreci geçirilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacak. Üniversitede olmak üzere, eğitimini tamamlamış her bireyden ve gençten yararlanmak iktidarımızın temel görevlerinden biri olacaktır. MİLLÎ BERABERLİK PARTİSİ İktidarında en önemli hedef her alanda üretimi artırmak olacaktır. Üretim meydana geldiği her yerde istihdamı artıracak ve çok kısa bir zamanda bu meseleyi ülke gündeminden çıkaracaktır.

17-Turizm Dünyanın kavşak noktasında bulunan ülkemizin, mevcut turizm alternatifleri yeniden gözden geçirilerek, yapılan değerlendirme sonucu turizmi olumsuz etkileyen unsurların ortadan kaldırılması için gerekli tedbirler alınacak. Özellikle içinde bulunduğumuz coğrafi bölgedeki komşu ülkelerdeki asayiş ve güvenlik sorunlarının diğer ülke vatandaşlarına yansıyan menfi propagandanın etkisini ortadan kaldırabilmek için, turizme özel ekstra güvenlik tedbirleri alınacak. Turizm potansiyeli olan bölgelerde, turizme yönelik yatırımlara teşvik ve destekler verilerek uluslararası standartta bir altyapı oluşması sağlanacak. Her ülkede oluşturacağımız ekiplerle ülkemizin Turistik bölgelerini tanıtacak ve kulis, propaganda, reklam gibi yollarla ülkemize daha fazla turist gelmesi sağlanacaktır. Turistik bölgelerde çalışan bütün personelin turizm eğitim sertifikasına sahip olması zorunlu hale getirilecek.

18-Özelleştirme Bizim iktidarımızda, özelleştirme siyasal nedenlere değil; rekabet, verimlilik ve teknolojik gelişme gibi ekonomik nedenlere dayanacaktır. Kesinlikle kamu borçlarının azaltılmasının bir aracı olarak kullanılmayacak, ekonomik Saiklerle özelleştirmeler yapılacak. Milletın paraları ile kurulan, milletin tesislerinin yapılacak bir özelleştirmede piyasa kriterlerinde satış şartları belirlenecek ve başta sendikalar olmak üzere sivil toplum kuruluşları tarafından özelleştirme aşamaları denetlenecek.

19-Satışlar, yatırımın ekonomik değerinde, şeffaf ve eşit koşullarda gerçekleşecektir. Stratejik kurumlar özelleştirilmeyecektir. Hatta Özelleştirilmiş olanlar kamulaştırılacaktır. Aynı zamanda devletin ve halkın faydasına olacak kurumlar, özelleştirme esnasında çok titizlikle incelenip, analizleri yapıldıktan sonra satışa karar verilir verilmeyeceği tespit edilecektir. Başta şeker fabrikaları olmak üzere, yapılan tüm özelleştirmeler, iktidarımız sırasında tek tek incelenerek gözden geçirilecektir.

20-Yabancı Sermaye ve Yatırımları Yabancı Sermaye girişinde, yabancı yatırımların ülke ekonomisine katkısı asıl hareket noktamız olacaktır. Finans, hizmet, gayrimenkul veya perakende ticarete yönelik sektörlerden ziyade sabit sermaye yatırımı gerektiren, İmalat, ileri teknoloji ve ihracata yönelik çalışan ve istihdam yaratacak sektörlerde yatırım yapılması için özel teşvikler, destek ve ayrıcalıklar verilecek. Yabancı yatırımcının kendisini ve yatırımını güvende hissedeceği, uluslararası hukuka paralel özel bir hukuk sistemi geliştirilecek. Vergileme sistemi yukarıda bahsettiğimiz yatırımları özendirerek şekilde özel muafiyet ve istisnalarla yeniden düzenlenecek. Dünyadaki rakip ülkelere göre daha avantajlı ve cazip yatırım ortamları oluşturulacak.

21-Dış ve İç Borçların Yönetimi: Ülkemizin borçları her geçen gün şişmektedir. Dış borçlarda özel sektör borçları daha fazla artmaya başlamış ve artan kur riskiyle birlikte daha tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Borçların sürdürülebilirliği kısa dönemde önemli olmakla beraber, orta dönemde borçların azaltılması sağlamak bir zarurettir. Dış borçlar hususunda "Borç yiğidin kamçısıdır" yerine "Borç yiyen kesesinden yer" ve "Borç alan emir alır" sözleri temel düsturumuz olacaktır. Artan borçlar bugün olmasa da yarın milletimizin sırtında bir yük olarak ödenmek zorundadır. Bu yüzden borçların azaltılması ve ekonomimizin borç alan değil, borç veren bir ekonomi haline getirilmesi temel hedefimizdir. Özellikle lüks tüketim ürünlerinin ithalatı takip altına alınacak. Sanayide ara mamul olarak ithal edilen ürünlerin ithalat içerisindeki paylarına göre öncelik verilerek yerli muadillerinin üretilmesi için destek ve teşvikler verilecek.

ENERJİ, MADENİCİLİK VE YER ALTI KAYNAKLARIMIZ

1-Enerji Politikamız Enerji arz güvenliğinin sağlanması ve bunun için dışa bağımlılığın azaltılması esastır. Enerji arz güvenliği ile ilgili olarak uzun vadeli bir strateji belirlenecek, yerli kaynakların geliştirilmesine öncelik verilecek, Enerji üretim ve tüketiminde çevre kirliliği ve insan sağlığı birinci sırada dikkate alınacak. Bu yüzden fosil yakıtlardan yararlanmaya devam etme zorunluluğunun yanı sıra, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek temel politikamız olacak. Enerji üretiminin yenilenebilir kaynaklar ile takviyesi sağlanacak. Enerji üretimi sırasında, iş ve işçi güvenliği konuları hassasiyetle dikkate alınacak. Denetlemeler arttırılacak, güvenlik ölçütü önemli bir kriter olacak. Enerji iletim ve dağıtımhatları iyileştirilecek, kayıp-kaçağın önlenmesi için gerekli fiziki, idari, hukuki ve teknolojik altyapı takviye edilecek ve bu konudaki haksızlıklar da giderilecek. Tarımdan sanayiye, konut ve işyerlerine kadar her alanda enerji tasarrufu sağlayan teknolojilerin kullanılması teşvik edilecek, aksine uygulamalar caydırılma amaçlı olarak cezalandırılacaktır. Yerli, yenilenebilir ve temiz enerji üretimini sağlamak üzere geliştirilecek teknolojiler ve geliştirilmiş teknolojilerin yatırıma dönüşmesi için verilecek teşvik ve destekler ayrıcalıklı ve öncelikli olacak.

2-Madencilik ve Yer Altı Kaynaklarımız Ülkemizde maden rezervlerine ilişkin çalışmalar güncellenecek. Yer altı zenginliklerimizin tespiti, mahiyeti ve işletilmesi için gerekli olan teknolojinin üretimi ve transferi için özel bir program uygulanacak. Teknolojik gelişmelerle beraber bazı madenlerin önemi ve kullanım alanları değişebilmektedir. Rezervler ve işletme maliyetleri yeniden gözden geçirilecek. Madenlerin hammadde olarak ihracatı yerine, gerekli teknoloji ve bilgi transferi ve tesis yatırımları ile işlenmiş ve katma değeri artmış ürünler olarak ihraç edilmesi sağlanacak. Özellikle rezerv bakımından zengin ve

ayrıcalıklı olduğumuz stratejik tüm madenlerimizin işlenerek, dolayısıyla yüksek katma değer ile uluslararası piyasaya çıkması için gerekli tedbirler alınacak. Ayrıca petrol rafinerilerinde olduğu gibi, ülkemizde olmayan, az olan veya çıkarılmayan madenlerin işlenip pazara hazır hale getirilebilmesi için gerekli tesis ve fabrikaların kurulması için teşvik ve desteklerde bulunulacak.

TARIM VE HAYVANCILIK

1-Tarım: İnsanlığın en temel ihtiyaçlarının başında "Beslenme" gelmektedir. Beslenmek için gıda temini faaliyetleri, tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Dünyada tarım ve hayvancılıkla uğraşan kesimler genel nüfusa oranla gittikçe azalmakta ama tüketim artmaktadır. Ülkemizde ise bu konu tam tersi yönde işlemektedir. "Kalkınma tarımdan başlar" anlayışı temel hareket noktamızdır. Tarım özellikle kırsal kalkınmanın belkemiği olup, her türlü sanayileşmenin de ana kaynağıdır. Küresel ısınma, toprak ve suyun kirlenmesi ve olası küresel gıda krizleri tarım sektörünü stratejik bir sektör haline getirmektedir. Gıda arz güvenliğinin yurt içi üretimle ve ucuz bir şekilde sağlanması ve sağlıklı gıda üretim ve tüketiminin sağlanması temel hedefimiz olacaktır. Tarımsal üretimde gıda güvenliği ve doğal üretim esas politikamızdır. GDO'lu veya her türlü sağlıksız üretim ve ithalata müsaade edilmeyecektir. Artık dünyada stratejik ürünlerden biri olan tohum üretme ve geliştirmeye özel önem verilecek. Coğrafyamıza ait geleneksel ürünlerimize ait (yerli) tohum türleri koruma altına alınacak. Bu tohum türlerinin geliştirilmesi için özel tedbirler alınacak. Tarım sektörünün modernleştirilmesi ve endüstriyel tarımın geliştirilmesi sağlanacaktır. Tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi, vatandaşlarımız için bir refah vaat etmesine, ekonomik ve sosyal imkânlar olarak köyde/kırsal alanda kalmanın cazip hale getirilmesine bağlıdır. Tarımsal faaliyetlerin verimliliği, tarımsal üretim maliyetlerine ve üretilen malların ulusal ve uluslararası düzeyde pazarlanabilmesine bağlıdır. Kırsal alanda verimliliği artırıcı, maliyetleri düşürücü ve teşvik

edici her türlü tedbir alınacaktır. Her türlü altyapı, bilgi, teknoloji, finansman, tohum ve fidan, ilaç, pazarlama ve kooperatifleşme destekleri sağlanacaktır. Tarım ve hayvancılığın gelişmesi için yem sanayii, tohum ve gübre teknolojisinin geliştirilmesi temel politikamızdır. Ayrıca bölünmüş ve tarımsal faaliyetin ölçek maliyetleri dolayısıyla yapılamaz hale gelmesinden dolayı neredeyse durmuş olan tarım alanlarının yeniden tarım yapılabilir hale gelmesi için gerekli yasal tedbirler alınacaktır.

2-Hayvancılık: Nüfusumuz Cumhuriyetin ilk yıllarına nazaran yaklaşık beş kat artmıştır. Ancak büyük ve küçükbaş hayvan sayısı, Cumhuriyetin ilk yıllarındaki gibidir. Dünyanın en pahalı et ve sütünü tüketiyoruz. Ağırlıklı olarak meraya bağlı olarak yapılan keçi ve koyun besiciliğinin ve kapalı alanlarda veya bağlı olarak yapılan büyük baş hayvan besiciliğinin, rekabet gücünü ve kârlılığını artıracak şekilde yeniden planlanarak özel destek ve teşviklerle gelişmesinin yolu açılacak. Küçükbaş ve büyükbaş hayvancılığın hızlı bir gelişme ivmesi kazanabilmesi ve tarımda ölçek işletmeciliğine dönüşüm için kurgulanan ve de tarımın tamamına ait üretim planlamaları yapıp. Verimlilik-kârlılık değeri artırılarak, yeni projelerle Teşvik edilecektir. Doğru parametrelerle üretilmesi halinde pazarlama problemi olmayan tek ürün gıda ürünleridir. Ülkemiz sahip olduğu coğrafi konumu, mevsim ve iklim özellikleri dolayısıyla çok kısa zamanda dünyanın önemli tarım ve hayvancılık ürünleri üreten bir ülke haline gelecek. Sadece tarım ve hayvansal ürünlerin üretimi miktarında ve katma değerinde meydana gelen artışla ülkemizin kalkınmasına çok büyük katkı sağlanacak. Damızlık yetiştirilmesi için özel bir program uygulanarak, damızlık kullanımının etkin bir şekilde sağlanması için, sayısal planlamalara göre bölgeler oluşturulacaktır.

EĞİTİM

1-Eğitim Politikamız, Eğitim anlayışımız, milli ve manevi değerlere sahip, çağın bilim ve teknolojisiyle donatılmış, hür düşünceli, üretken, ahlaklı ve yenilikçi nesiller yetiştirmektir.

Parti olarak eğitim ve öğretim sistemimizin arz ettiği problemleri, aşılması gereken en hayati ve acil mesele olarak görmekteyiz. Eğitim sistemi, fertlere milli kültürün aktarılması yanında, fertlerin kabiliyetlerinin ortaya çıkmasını sağlayacak bir uygulamanın içinde olacaktır. Öğretmenlere eğitim ve öğretimde azami verimli olabilmeleri için gerekli bütün imkânlar sağlanacaktır. Eğitimin her kademesinde çağın şartlarına ve teknolojisine uygun Üniversiteler ve eğitim meslek okulları kurulacak, Eğitimde fırsat eşitliği sağlanacaktır. Bölgelerarası dengesizlikler ortadan kaldırılacak, sivil toplum kuruluşlarıyla gerekli koordinasyon sağlanarak, eğitime katkıları azami düzeye çıkarılacaktır. Eğitimde hür düşünce esas alınacaktır. Eğitim sürecini tamamlayamamış ve bunu toplumun tamamına yayamamış ülkelerin kalkınması, demokratikleşmesi ve diğer problemlerini çözmesi mümkün değildir.

2-Eğitim ve öğretim hayatı ile sektörler arasındaki koordinasyon sağlanmalı, kişisel özellikler ve çeşitli iş ve meslek kollarının ihtiyaç duyduğu sayıda ve kaliteli eleman arzı ve istihdamı piramidal şekilde yeniden tanzim edilmelidir. Beşeri sermayemiz olan insan kaynağımız, cinsiyet, zekâ, beceri, kabiliyet, yaratıcı başarı, ilgi, yöneliş farklılıklarına göre pedagojik esaslara uygun tespit, seçim ve tercihlerle eğitim ve öğretim kademeleri çeşitlenecek ve yönlendirmeler yapılmalıdır. Öğretmen yetiştiren kurumlar ve mantığı yenilenmeli ve öğretmenlik mesleğine saygınlık ve itibar kazandırılmalıdır, okul öncesi ve sınıf öğretmenliğinden başlayarak bütün öğretmenlik alanları, sadece gelir getiren bir iş olmaktan çıkarılarak, saygın ve itibarlı meslek alanları haline getirilmelidir.

Örneğin, özellikle okul öncesi ve sınıf öğretmenleri, en iyi şekilde yetiştirilerek, eğitim öğretim piramidini şekillendirecek temel öğretmenlik alanı olacaktır. Bu alanlar günümüzdeki gibi, sadece bir tek sınavla ve düşük puanla tercih edilen öğretmenlik alanı olmaktan çıkarılacaktır. Bir genel değerlendirme yapılacak ve başarı puanı sonuçlarına göre; Fen, Sosyal ve Anadolu liselerine ayrılan akademik eğitim ya da meslek liselerine yönlendirilecekler. Daha sonra yapılacak değerlendirme ve yönlendirmeler ile öğrencilerin üniversitelere ve meslek yüksekokullarına kaydı sağlanacaktır. Liseler Fen, Sağlık,

Sosyal, Beşeri Bilimler ve İmam Hatip liseleri ve Teknik, Sanat, Spor vs. gibi Meslek Liseleri olarak çeşitlendirilecektir. Her eğitim düzeyindeki çeşitli yönlendirme ve eliminasyon sistemine göre seçilen bireyler, sektörel farklılıklarının gerektirdiği eğitim ve öğretim süresini tamamlayarak, topluma mesleği ve işi olan kalifiye insan olarak katılacaklardır. Böylece, "Mesleklerin getirdiği gelir düzeyine göre seçilmesi" önlenecek, her birey yapabileceği ve yapmaktan hoşnut olacağı iş ve meslek alanına yönlendirilecektir. Her meslek alanı saygın hale gelecektir. Her alandaki eğitim kurumlarının dünya standartlarında başarısı ve verimliliği ispat edilmiş düzeye yükseltilmesi amaçlanacaktır. Çalışkan, yaratıcı, üretici, sosyal sermayesi yüksek, mutlu bireyler toplum yapısını oluşturacaklardır.

3-Okul Öncesi Eğitim: Okul öncesi eğitimi, çocukların zihinsel, fiziksel ve duygusal yönleriyle daha sağlıklı gelişmesinin koşuludur. Hedefimiz, ülkemizde oldukça yetersiz düzeyde olan okul öncesi eğitimin kamu ve özel sektör eliyle ve gerekli fiziki alt yapı ve insan gücü kapasitesinin oluşturulmasıyla, ülke genelinde yaygınlaştırılması ve okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınarak temel eğitim süresinin artırılmasıdır.

4-Engellilerin Rehabilitasyonu ve Eğitimi: Toplumumuzda, engelliler rahat bir yaşantı sürememekte. İlkönce sosyal çevre ve fiziki çevrenin engellerinden kurtulmaları gerekiyor. Gerekli eğitim altyapısı ve teknolojik imkânların artırılması esas alınarak, imar mevzuatının engelliler ile ilgili hükümleri etkin biçimde uygulanacaktır. Engelli bakım hizmetleri; sosyal güvenlik sistemi içinde değerlendirilerek, tıbbî ve mesleki rehabilitasyonu geliştirilecektir. Birleşmiş Milletler Engelliler Hakkı Sözleşmesi'nin, Devlet'e yüklediği tüm sorumlulukların gereği yerine getirilecek, engellilere gerekli eğitimi bedelsiz sağlamak devletin öncelikli görevi olacaktır. Engellilerin yeterli eğitimi alabilmeleri için gerekli koşullar devletçe geliştirilecek ve desteklenecektir. Konularında özel eğitilmiş uzman ve personelin istihdamına özen gösterilecek, Rehberlik ve Araştırma Merkezi

hizmetleri ile engellilerin eğitimi desteklenip, etkinleştirmesi sağlanacaktır. Meslek edindirme kursları geliştirilerek, gerekli teknoloji ile de donatılarak devreye sokulacak ve okul çağını aşmış engellilerin sürekli eğitimi belediyelerle işbirliği içinde, kişiye özel uygulamalar çerçevesinde yürütülecektir.

5-Halk Eğitimi Örgün öğretim kurumlarının dışında, hayatın her hangi bir aşamasında halkın ihtiyaç duyduğu bilgi ve meslek edinme, beceri kazanma, hobi, çeşitli zanaat ve sanat alanlarında yetkinleşme, değerler eğitimi gibi her insanı yetkinleştirmeyi amaçlayan gönüllü katılımı gerektiren faaliyetler bu alana girer. Yaygın eğitimi esas alan halk eğitimi faaliyetleri, hem insanların etkinleşmesi, hem de toplumsal gelişmeye katkı sağlaması açısından önemlidir. Bizim iktidarımızda, gerek merkezi yönetim ve yerel yönetimler, gerekse sivil toplum kuruluşları, kamu yararına olacak halk eğitimi faaliyetinin ulaşılır olmasını sağlayacaktır.

6-Kültür ve Sanat Faaliyetleri Türkiye, İmparatorluk devrinde başlayan ve hala devam eden uzun ve sıkıntılı bir "Zorunlu kültür değişmesi" yaşamaktadır. Bugün hayatımızı şekillendiren bir özgün Türk kültürü oluşmuş değildir. Çünkü modernleşme sürecine bağlı olarak ortaya çıkan farklı anlayışlara göre, farklı kültür anlayışları mevcuttur. Kısaca kültürü, bir toplumun sorunlarını çözme formu olarak tanımlarsak, yaşadığımız dünyada hala çözüm bekleyen, hatta ölümcül sorunları olan bir toplum görünümü taşımaktayız. Halk nezdinde yaşayan geleneksel kültür örnekleri ve kodlarını dışarıda tutarsak, özellikle sözlü-yazılı ve işitsel-görsel kültür sahasına çıktığımız zaman ülkemizin kültür birikimi bir yamalı bohça hüviyeti arz etmektedir. Sanat, edebiyat ve din konularında birbirinden çok farklı, birbirine rakip pek çok temayüller vardır. Milli kültür taraftarı olanların, kültür meselelerinde daha çok duygusal yönün ağır bastığı, ama kültürün kendisine dair her hangi bir katkısının olmadığı muhakkaktır. Yine İslam kültürü vurgusuna sahip olanlarda ise, istekleri yönünde bir zihni kıpırdanma ve yaratıcılığa şahit olunmamaktadır. Bu bağlamda, devletin ve toplumun karşısında bir milli kültür politikası ihtiyacı çok ciddi ve

acil bir problem olarak durmaktadır. Milli kimliğin esası dildir. Bu yönde Türkçemizin uygun kullanımına ve Türk dili üzerinde çalışmalara ihtimam gösterilecektir. Türkçe, bilim, edebiyat, sanat, din ve Düşünce / felsefe dili olarak işlenmiş bir dil haline getirilecektir. Yeni nesillerin Batı kültürüyle temasından ötürü yaşadığı kültür şoku ve kimlik bunalımına düşmeleri engellenmesi için milli kültür eserlerinin yeniden çağdaş formlarda üretilmesi için gençlerimiz teşvik edilecek, gençlere kültür sanat ve estetik zevki kazandırılacaktır. Geleneksel sanatlar ve folklor ürünleri korunacak, geliştirilecek ve kentsel bir kültür halinde kitlelerle buluşturulacaktır. Eserlerimizin korunması ve bakımı önceliğimiz olacak, Türk mimarisi, musikisi ve edebiyatı, yüksek değerlerimiz olarak devlet tarafından sahiplenilecektir.

Sinema, medya ve basında kültürel değerlerimizin işlenerek yaşaması ve yaşatılmasına dair yayınlar ve eserler desteklenecek ve teşvik edilecek, kültürümüze ve genel ahlaka uygun olmayan yapımlar ve eserlere müsaade edilmeyecektir. Kültür ve sanat alanında yetenekli ve ilgili gençlerimiz desteklenecek ve ilgili kadrolarla beraber gelecek kaygısı taşımadan sanatlarını icra etmeleri sağlanacaktır.

7-Spor ve Sporcu Eğitimi: Eğitim felsefemiz açısından spor ve sportif etkinlikler ruh ve beden dengesi yerinde, sağlıklı nesiller yetiştirme programımızın bir parçası olup, ilköğretimden yükseköğrenime her düzeyde eğitim ve öğretim hayatında yer alacaktır. Sportif faaliyetler için gerekli eğitim ve alt yapı yatırımları yapılacaktır. Çünkü spor kültürü bireysel ve toplumsal hayatta işlevlere sahiptir. Örneğin, bireysel sporlar, insanların sağlıklı, mutlu ve fiziki anlamda güçlü olmasını; kötü alışkanlıklardan uzak durmayı; kişide arkadaşlık, liderlik, hoşgörülü olma, iç disiplin ve iradeyi kuvvetlendirme, yapıcı, yaratıcı olmayı teşvik ettiği bilinmektedir. Özellikle, engelli insanların topluma katılmasında sportif etkinlikler bir hayli etkili olmaktadır. Toplumsal olarak ise, özellikle takım sporlarında, spor, barış, kardeşlik, birlik ve beraberlik, çalışma, rekabet gibi insani özellikleri geliştirirken; uluslararası düzeyde ise ülkenin tanıtılması için bir reklam ve propaganda aracı

olmaktadır.

8-Partimiz iktidarında, bu faaliyetleri planlarken ve gerçekleştirirken asıl hedefimiz kademeli olarak üniversite sınavlarını tamamen kaldırarak, üst düzey ve eşit bir eğitim sağlamaya çalışmak olacaktır.

SAĞLIK

Sosyal devlet ilkesi gereği "Bedenen ve ruhen tam bir iyilik hali" olan sağlığın korunması bir gerekliliktir. Ülkemizde sosyal hizmet kurumlarına kayıtlı olmayan hiçbir vatandaşımız olmamalıdır. Yurtdışındaki vatandaşlarımız da sisteme entegre edilecektir.

1-Sağlık Hizmetlerinin Yönetimi Sağlık hizmetlerinin bütüncül bir hizmet oluşu ilkesinden hareketle; Hizmetin planlanmasında, kararların alınmasında, politikaların uygulanmasında, sonuçların değerlendirilmesinde, tüm paydaşlarla; "Sağlık Bakanlığı, üniversiteler, özel sektör (özel sağlık hizmeti veren kurum ve kuruluşlar), meslek kuruluşları, ilaç ve tıbbi cihaz endüstrisi, sivil toplum örgütleri, hasta hakları dernekleri vb." işbirliği içerisinde yürütülecektir. Tüm vatandaşlarımızın sağlık bilgileri milli bir yazılımla takip edilerek gereksiz uygulama ve tekrarlar önlenecektir.

2-Aile Hekimliği, Koruyucu Sağlık ve Eğitimi Ülkemizde sağlık politikaları esas olarak ucuz ve efektif olan "Koruyucu ve önleyici sağlık" (aşılama, çocuk ve öğrenci sağlığı, çevre sağlığı, beslenme, ruh sağlığı, obezite, sigara-alkolle ve uyuşturucu maddelerle mücadele, spor ve hareketli yaşam, yaşlı sağlığı ve bakımı) hizmetleri esasında yürütülecektir. Kamu yatırımları ve politikaları bu yönde olacaktır. Aile hekimliği sevk zincirinin etkin ilk halkası olarak uygulanacak. Diş sağlığı da tüm vatandaşlarımızı için her bireyin diş hekimi olacak tarzda uygulanacak. Kürtaja anne sağlığı söz konusu olmadıkça onay verilmeyecek. İstenmeyen çocuklara Devlet, yetkili kuruluşları ve vakıflar vasıtası ile bakacak. Engelli vatandaşların sağlık raporları kolay ve ücretsiz olarak düzenlenecek.

Anne sağlığı gebelik tespitinin ilk ayından itibaren takip ile özendirilecek. Süt izni 24 ay olacak. Uyuşturucu ile mücadelede sivil toplum kuruluşları ile en aktif düzeyde çalışmalar yapılacak. Sağlıkta inovasyona önem verilecek, çalışma yapan sağlık personeli ödüllendirilecek. Türkiye'nin sağlık eğitimi uygulaması ve yöntem geliştirmesi sağlanmakla kalmayacak başta Türk dünyası ve İslam Ülkeleri olmak üzere dünyada saygın, etkin, rol alarak "Sağlıkta model ülke" olması planlanacaktır.

3-İlaç, Aşı ve Tıbbi Cihazlar Sağlık hizmetinin maliyeti açısından temel girdiler içerisinde yer alan aşı ve ilaç maliyetleri oldukça önemli yer tutmaktadır. Bu nedenle "Milli", en azından "Yerli" bir ilaç ve aşı politikasına ihtiyaç duyulmaktadır. Kendi aşılarımızın ve ilaçlarımızın üretilmesi sağlanacak.

4-Sağlıkta Özel Sektör Bugün ülkemizde sağlık hizmetlerinde özellikle "Klinik sağlık" hizmetlerinde (hastane hizmeti) özel sektörün payı % 20-22 civarındadır. Parti olarak özel sektörün buradaki rolünü önemli buluyoruz. Ancak özel sağlık hizmetlerinin özellikle hastane hizmetlerinin; yetkin, ehliyetli, donanımlı, uluslararası kabul görmüş kuruluş ve kurumlarca verilmesi gerekiyor. Vatandaş, özel sağlık hizmetleri karşısında alternatifsiz kalmamalıdır.

5-Aile Psikologları ve Rehberlik Hizmetleri Modernleşme ile birlikte, yaşam tarzımızda köklü sayılabilecek önemli değişiklikler meydana geldi. Metropol yaşantısı, her alanda yaşanan yoğun rekabet, tüketim alışkanlıklarındaki değişim, yaygın olarak her alanda yaşanan stres, birçok psikolojik hastalık ve şikâyeti de beraberinde getirmiştir. Psikolojik rahatsızlıklar, birçok hastalığa alt yapı olurken, çoğu zaman teşhisi ve tedavisi de diğer hastalıklardan daha zor olabilmektedir. Psikolojik buhran ve hastalıklar hem bireylerin hayatında, hem aile hayatımızda, bunlara bağlı olarak da toplumsal yaşantımızda ağır sosyal maliyetlere sebep olmaktadır. Bütün bu olumsuzlukları önlemek adına, aile hekimlikleri bünyesinde aile psikologları ve rehberlik hizmetleri birimi oluşturulacak. İhtiyaç

duyan birey ve aileler bu hizmetlerden ücretsiz olarak faydalanacaklar.

6-Sağlık Şehirleri MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ'NİN önemli projelerinden biri de ihtisaslaşmış şehirler projesidir. Bu ihtisas şehirlerinden biride Sağlık Şehirleri'dir. Sağlık şehirleri stratejik olarak uzmanlarca belirlenmiş bölgelerde kurulacak tam teşekküllü ve her türlü hastalığın tedavi edileceği kampüsler olacak. Bu şehirlerde sadece hastalar değil, sağlık personelinin, öğrencilerin ve hasta yakınlarının her türlü ihtiyacı tam manası ile karşılanmış olacak. Sağlık sektörünün ihtiyaç duyduğu ilaç, aşı ve diğer malzemelerin üretimi, tedariki, lojistiği, depolaması ve diğer yan hizmetleri ile hiçbir eksiği olmayan çok özel kompleksler olacak. Ülkemiz sahip olduğu coğrafi üstünlük ve kurulacak bu çok özel sağlık şehirleri ile dünyanın sağlık merkezi olacak.

7- Alternatif Tıbbın Gelişimi İçin Tedbir ve Destekler Ülkemizde alternatif tıp bakımından oldukça zengin bir birikime sahiptir. Fakat yasal alt yapısı kurulmamış olduğundan ve belli kurumsal bir yapısı olmadığından etkili bir şekilde faydalanılamamaktadır. Hatta mevcut bu boşluktan dolayı istismar edilmeye müsait olup, zaman zaman ekonomik fayda sağlamak amacıyla hastaların ve yakınlarının zafiyetlerinden faydalanarak olumsuz sonuçların doğmasına da sebep olabilmektedirler. Bu mevcut durumu kontrol altına almak ve bu zengin birikimden gereği gibi faydalanabilmek adına gerekli yasal düzenlemeler yapılacak. Belirlenecek üniversitelerde alternatif tıpla ilgili bölümler açılarak bu alanda bilimsel çalışma ve gelişmelerin alt yapısı oluşturulacak.

DIŞ POLİTİKA

1- Dış politika, duygu ve heyecanlarla yapılan bir ilişki ağı değil, tarih ve diplomasi bilgisi, ufuk, strateji, Vizyon gerektiren Devlet Siyaseti 'dir. Türkiye'nin dünya siyasetinde ve uluslararası ilişkilerde güçlü, itibarlı, sözü dinlenen, düşmanlığından sakınılan, dostluğu aranan ve güvenilen bir ülke olmasını sağlayacağız. Dış politikamızı felç eden mevcut

hayali kurgulardan uzak dururken idealizm ile realizmi harmanlamak gerekmektedir. Türk dünyası, Orta Doğu, İslam âlemi, Asya bölgesi ve Batı'yla kuracağımız ilişkilere birbirilerinin alternatifi değil tamamlayıcısı ve destekleyicisi olarak bakacağız.. Türk ve İslam dünyası ile güçlü ilişkilerin Batı dünyasıyla münasebetlerde Türkiye'yi kuvvetlendireceğini düşünmekteyiz.

2-Dış Türkler, Soydaş ve Akraba Toplulukları ile Türk dünyasıyla giderek zayıflayan bağlarımızı yeniden kuvvetlendireceğiz. Kurulacak 'Dış Türkler, Soydaş ve Akraba Toplulukları Bakanlığı' ile beraber, yurtdışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımız Dünya'nın her yerinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yanlarında olduğunu hissedeceklerdir. Misak-ı Milli sınırları içerisindeki soydaşlarımız, Türk Dünyası ve gurbetçi vatandaşlarımızla ilgili birimler içerecek bakanlık; kamu ve sivil alanlardaki faaliyetlerini bakanlık bünyesindeki genel müdürlükler, başkanlıklar ve Dünya'nın dört bir tarafında faaliyet gösteren Türk sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği hâlinde sürdürecektir. Bakanlık bünyesinde amaçlarına uygun hizmet verecek yeni başkanlıklar kurularak, kamu kaynaklarının israf edilmesine de fırsat verilmeyecektir. Doğu Türkistan'dan Kerkük'e oradan da Balkanlara ve Batı Avrupa'ya kadar uzanan coğrafyada soydaşlarımızın sorunları yakından takip edilerek bunların giderilmesi için siyasi, insani ve diplomatik çözümler üretilecektir.

3-Misak-ı Milli Sınırları İçerisindeki Soydaşlarımız Son Osmanlı Mebusan Meclisi, Misak-ı Milli adı altında bir ant ortaya koyarak, çekilebileceğimiz son vatan topraklarının sınırlarını belirlemiştir. Bu sınırlar belirlenirken, sınırlar içerisinde kalan coğrafyanın Büyük Türk Milletinin ayrılmaz bir parçası olduğunu tescillemiştir. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ olarak, Bizim iktidarımızda Güçlü Türkiye Cumhuriyeti Devleti bu soydaşlarımıza daha fazla imkân sağlayacak. Bütün meselelerinde arkalarında Türkiye Cumhuriyeti'ni her zaman hissedecekler. Sadece siyasi değil, ekonomi, sağlık, sosyal, kültür, spor, medya ve sanat alanındaki her türlü ihtiyaçlarında her daim yanlarında olacağız.

4-Osmanlı Devleti Sınırları İçindeki Soydaşlarımız Bir cihan devleti olan Osmanlı İmparatorluğu altı yüz sene süren ömrünü tamamlarken, 24.000.000 (24 bin) km² toprak üzerinde hâkimiyet kurmuş ve çeşitli vesilelerle soydaşlarımızdan bir kısmını bu topraklara yerleştirmiştir. Fakat hâkimiyet kurmuş olduğu bu geniş coğrafyadan çekilmek zorunda kaldığında, bir kısım soydaşlarımız Anadolu'ya göç ederken, bir kısmı ise o topraklarda kalmıştır. Eski Osmanlı coğrafyasında kalan soydaşlarımızın bir kısmı zaman içerisinde asimile olurken, önemli bir kısmının ise Osmanlı Devleti'nin küllerinden doğan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne özlemi ve bağlılığı devam etmektedir. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ bir vefa borcu olarak ulaşabildiği bu soydaşlarımızla da çok yakın ilişkiler kuracaktır. Bizim iktidarımızda bu soydaşlarımızın yaşadıkları ve kök saldıkları ülkelerde daha mutlu ve güvenli bir hayat sürmeleri için elinden gelen desteği gösterecektir. Onların her türlü ihtiyaçlarında hep yanı başlarında olacağız. Sadece siyasi değil, ekonomi, sağlık, sosyal, kültür, spor, medya ve sanat alanındaki her türlü ihtiyaçlarında her daim yanlarında olacağız.

5- Komşu Ülkelerle Çatışmadan İşbirliği: Türkiye, bölgesinde lider ülke olmalıdır. Komşularla ilişkilerde çatışma yerine işbirliğinin esas alınması gerekmektedir. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ olarak bizler, millî menfaatlerimizin takipçisi olacak; Türkiye'nin ideolojik, mezhepsel, ırkçı vb. nitelikteki çatışmaların içine çekilmesine izin vermeyeceğiz. Ülkemizin yumuşak ve sert gücünden oluşan araçlarının en verimli ve akıllı şekilde kullanılması dış politikamızı başarılı kılacaktır. Tarihi olarak Türkiye, Osmanlı beşeri coğrafyasında tartışmasız bir moral üstünlüğe ve yumuşak güce sahiptir. Ancak bu yumuşak gücün sınırları da çatışma bölgelerinde açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Örneğin milyonlarca insanın yerlerinden edildiği, yüz binlerce insanın hayatını yitirdiği Suriye ve Irak iç savaşlarının bilançosu karşımızdadır. Bu tablo, Türkiye'nin sonucu sıfır toplamlı çatışma senaryolarının figüranı olmaması gerektiğini ihtar ediyor. Sonu belirsiz çatışmaların teşvik edicisi olmaktansa, insanı merkeze alan bir dış politika takip etmek

aklın ve vicdanın gereğidir.

6-AB, Batı Ülkeleri ve Batı Avrupa Türklüğü Türkiye ile Avrupa arasındaki ilişkiler uzun bir tarihsel geçmişe sahiptir. Sürekli inişli çıkışlı bir grafik izlemektedir. Jeo-stratejik konumumuz, Türkiye'mizi Avrupa'da Avrupalı, Asya'da Asyalı olmayı gerekli kılmıştır. Bu durum, tercihten öte jeo-politiğimizin bir sonucudur. Jeo-stratejik konumumuzun bizi mecbur bıraktığı bu ilişkiden başka, özellikle 1960'lı yılların başından itibaren ülkemizden çalışmak üzere Batı Avrupa ülkelerine göç etmiş vatandaşlarımız, dönmek üzere gittikleri bu ülkelerde yerleşmiş ve kök salmışlardır. Öyle ki; bugün itibariyle Batı Avrupa'daki Türk varlığının nüfusu birçok Avrupa ülkesinin nüfusunu geçmiştir. İşçi olarak bu ülkelere giden vatandaşlarımızın çocukları, yaşadıkları ülkelerde büyük bir statü değişikliği geçirmiş, işadamları, akademisyenler, bilim adamları, çeşitli prestijli meslekler hatta siyasette yer alarak çok önemli makamlarda hizmet eder hale gelmişlerdir. Bütün bu önemli ve olumlu gelişmelerle birlikte, birçok problemle de baş etmek zorunda kalmaktadırlar. Karşı karşıya kalınan problemleri çözmek üzere Batı Avrupa Türklerinin kurmuş olduğu dernek, vakıf ve federasyonlarla çok sıkı bir diyalog kurarak, önce yaşadıkları meselelerle ilgili teşhisleri yapacağız. gerek diplomasi yoluyla muhatap ülkelerin hükümetleri eliyle, gerekse devletimizin imkânlarını kullanarak karşılaşılan meseleleri çözüm yoluna gideceğiz. Bunun yanında nüfus olarak birçok Avrupa ülkesinden kalabalık olan vatandaşlarımızın daha güçlü bir organizasyonla teşkilatlandırarak, ortak hedefler etrafında buluşturarak, demokratik yollardan daha fazla hak elde etmelerini sağlayacağız. Başta temel eğitim olmak üzere, mesleki eğitim ve üniversite eğitimi ile ilgili olarak karşılaştıkları bütün meselelerde yanlarında olacağız. Oradaki iş adamlarımızı bir araya getirerek ticaret odası gibi yapılanmalarını sağlayacağız. Bu sayede rekabetten iş birliğine dönüşü gerçekleştirmiş olacağız.

7-Kurulan bu yapı ile eğitimini tamamlayan gençlerimizin istihdamında da kolaylıklar getirmiş olacağız. Ayrıca iş adamlarımızın güç birliği yaparak daha büyük sermaye

gerekli ve katma değerli işlerde beraber hareket etmelerini ve rekabet güçlerinin artmasını sağlayacağız. Başta Almanya olmak üzere gittikçe yükselen ırkçı akımlar karşısında vatandaşlarımızın güvenliklerinin sağlanması hususunda gerekli girişim ve tedbirlerde bulunacağız. Vatandaşlarımızın ülkemize gelmek için çıktıkları yollarda birçok sıkıntı ile karşı karşıya kaldıklarını biliyoruz. Bu sıkıntıları ortadan kaldırmak veya en aza indirmek için yolculuk güzergâhı üzerinde güvenli konaklama ve yardım merkezleri oluşturacağız. Batı Avrupa'da yaşayan vatandaşlarımızın emeklilik işlemlerini yapmak üzere, Avrupa'daki belirlenen merkezlere Sosyal Güvenlik Kurumu'nun temsilciliğini açarak, emeklilik işlemlerinin hızlı ve güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacağız. Ayrıca en büyük problemlerden biri olan çifte vatandaşlıkla ilgili mevzuatı gözden geçirerek, vatandaşlarımızın Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığını kaybetmeden, çifte vatandaş olmalarını sağlayacağız.

8-Gerek ülkemizin siyasi, hukuki, ekonomik ve sosyal meselelerini daha iyi yönetmek, gerekse Batı Avrupa'da yaşayan vatandaşlarımızın haklarını ve güvenliklerini daha etkili bir şekilde koruyabilmek için Türkiye-AB ilişkileri ve daha geniş olarak Türkiye ile Batı arasındaki ilişkiler, realist bir yaklaşımla ele alınacak. AB ve Batı ülkeleri ile ilişkilerimiz, karşılıklılık temelinde ilerletilecek. Kendi öz değerlerimizden taviz vermeden, akılcı ve mantıklı bir iş birliği ile ülkemizin ve vatandaşlarımızın çıkarlarının korunması sağlanacak.

9-Kıbrıs "Kıbrıs Sorunu" konusunda, adadaki Türk halkının varlığı, kimliği ve geleceğini tayin etme hakkı hiçbir şart altında vazgeçmeyeceğimiz ve taviz vermeyeceğimiz olmazsa olmazlarımızdandır. Karşılıklı dostluk, iyi niyet, iyi ilişkiler içerisinde, birbirinin hukukuna saygı duyarak barış içerisinde yaşamaları için her türlü katkı verilecektir. Ege ve Doğu Akdeniz'de çatışma yerine karşılıklı işbirliğini esas alarak, Kıbrıs sorununun Avrupalılaşmasına veya doğrudan ilgisi olmayan tarafların müdahil olmasına izin vermeyeceğiz. Zaman zaman BM riyasetinde yürütülmekte olan barış görüşmeleri ve girişimlerini destekliyoruz. Fakat içinde bulunduğumuz zaman diliminde Cenevre'de yaşanmakta olan müzakerelerde gündeme getirilen; - Mevcut topraklardan taviz verilmesi,

Türkiye'nin garantörlük hakkının ortadan kaldırılması, - Türk Askeri Varlığının adadan çekilmesi, Adadaki nüfusun Türk Toplumunun aleyhine olacak şekilde planlanma girişimleri, Kıbrıs meselesi ile ilgili kırmızı çizgilerimizdir.

10- Türk Devletleri ve Türk Toplulukları Türk Cumhuriyetleri ve Türk toplulukları ile İşbirliği içinde olacağız. Türk Cumhuriyetleri ve Türk Toplulukları ile tarihi ve kültürel köprülerin inşâ ettiği kardeşliğimizi geliştireceğiz. Yeni anlaşmalarla, yalnızca ekonomik ve siyasi münasebetlerimizi pekiştirmeyecek aynı zamanda savunma alanındaki ortaklıkların da önünü açacağız. Terör başta olmak üzere, Kafkasya'yı tehdit eden güvenlik sorunlarının çözülmesine aktif katkı sağlayacağız. Kırım Türkleriyle tam bir dayanışma içinde, Kırım'daki Rus işgalinin sona erdirilmesi için her türlü çabayı sarf edeceğiz. Başta Ahıska ve Kırım Türkleri olmak üzere sürgündeki soydaşlarımızın ana yurtlarına dönmesi için gerekli tüm adımları atacağız. Hazar Ortak Projesi'ni hayata geçireceğiz. Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar kaynaşmış bir Türk Dünyası'nın tahakkuku için elimizden gelen her şeyi yapacağız.

SOSYAL DEVLET POLİTİKALARIMIZ

1-Aile Türk Milletinin temel yapı taşıdır. Ailenin korunması ve güçlendirilmesi için geliştirilecek her türlü politikanın milli birlik ve beraberliğimiz için atılacak en kıymetli adımlar olduğuna inancımız tamdır. Ülkemizde aile kurumunun güçlü olduğuna yönelik inancın aksine, özellikle son on yılda yaşanan kültürel ve ahlaki erozyon neticesinde aile kurumunun ciddi bir sarsıntı geçirdiğini görmekteyiz. Bunlara ek olarak, yeni evlenen çiftlerin aralarında ve aileleriyle yaşadıkları sorunlar, aile bütçesini yönetmede yaşanan sorunlar, temel sağlık bilgisi eksikliği ve İslam ahlakı, Türk örf adetlerinin ve inanç değerlerimizin tam olarak yaşanmaması, en olumsuz durumlardan bazılarıdır. Bu çerçevede de, aile kurumunun korunması, güçlendirilmesi ve sağlıklı bir toplumsal yapının

yeniden inşası için evlilik ve ana-baba Aile danışma merkezleri kurulacak. Her ilde oluşturulacak Aile Danışma Merkezleri bünyesinde aile hekimliğine benzer bir şekilde aile danışmanlığı müessesesi oluşturularak rutin bir aile rehberlik sistemi kurulacaktır.

2-Çocukların Korunması Geleceğimizi emanet edeceğimiz çocuklarımızın fikri hür, vicdanı hür, yarının dünyasında ülkemizi en ileri milletler seviyesine çıkaracak bir Vizyon ve donanımla yetişmeleri hareketimizin en temel hedeflerinden biridir. Bu doğrultuda, milli ve manevi değerlerimizi en iyi şekilde özümsemiş, Türk milletinin töre ve öfüne bağlı, milli değerlerimize saygılı, bu ideale kendini adanmış bir nesil yetiştirmek partimizin önceliklerinden biridir.

Bu Büyük Türkiye İdealinin en önemli aşamasıdır. Çocuklarımızın beden ve ruh sağlığı yerinde, psikolojik ve sosyal açıdan dengeli ve sorunsuz bir çocukluk geçirmeleri çok önemlidir. Çocuklarımızın biyolojik, psikolojik ve sosyal gelişimlerini takip ve takviye edebilmek amacıyla her ilçede Aile Kültür Merkezleri açılacak ve bu merkezlerde çocukların gelişimleri, sağlıkları ve ailelerin durumları uzmanlar nezaretinde takip edilecektir. Ekonomik durumu yetersiz olan ailelerin çocukları için gıda kuponları verilerek çocuklarımızın yeterli ve dengeli beslenmeleri sağlanacaktır. Partimiz iktidarında, Sokak ta kalmış mağdur, bağımlı ve sorunlu çocuklarımız rehabilite edilerek, meslek sahibi yapılarak toplumuza tekrar kazandırılacaktır.

3-Gençlik Türklük gurur ve şuuru, İslam ahlak ve faziletine sahip bir gençlik Vizyonunu hayata geçirmek en önemli önceliğimizdir. Tüm gençlik politikaları gençler arasında barış, adalet, özgürlük, karşılıklı saygı ve anlayış prensiplerinin hâkim kılınması doğrultusunda geliştirilecek ve uygulanacaktır. Geliştirilecek politikalarla gençlerin ekonomik ve sosyal fırsatlardan daha fazla istifade etmesi, sağlıklı bir hayat elde etmeleri, ailelerine, toplumlarına ve ulusal refaha daha fazla katkı sağlamaları sağlanacaktır. Gençlerin demokratik hayata ve politika geliştirme süreçleri ile karar alma süreçlerine daha fazla katılımı hedeflenmektedir. Tüm gençlerin eşit ve kaliteli eğitim ve öğretime

erişimi sağlanacaktır. Eğitim, öğretim ve iş pazarı arasındaki geçiş geliştirilecektir. Erken yaşta eğitim sistemini terk etme azaltılacaktır. Okul dışı eğitim kapsamında, milli ve manevi değerlerin ışığında gençlik değişim programları, kamu hizmetlerinde gençler için geçici gönüllü çalışma programlarının oluşturulması, amatör ve profesyonel spor kulüpleri ile işbirliği içerisinde spor okullarının yaygınlaştırılması, özellikle yüksek teknoloji alanında meslek kurslarının açılması, hobi ve güzel sanatlar kurslarının ihdas edilmesi hedeflenmektedir. Gençlerin çalışma hayatına katılması ve girişimcilik imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi, kaygılarının anlaşılması yönünde politikalar geliştirilecektir. Nitelikli genç çalışan yetiştirilmesi için gerekli eğitim ve öğretime yatırım yapılacaktır. Kariyer planlaması ve danışmanlık imkânları geliştirilecektir. Gençlerin yurtdışında eğitim, öğretim görmesi ve çalışması desteklenecektir. Girişimcilik ruhu canlandırılacak, üniversite kampüslerinde öğrenciler için yarım zamanlı iş imkânları oluşturulacaktır. Gençler ve devlet kurumları arasında diyalog ve etkileşimi sağlayacak mekanizmalar geliştirilecek ve milli politikaların tesisinde gençlerin daha etkin katılımı sağlanacaktır. Gençlere erken yaşlardan itibaren "Katılımı öğrenme" yollarını anlatan ve öğreten programlar geliştirilecektir. Kamu hizmetlerinde gençlerin gönüllü bir şekilde çalışması ve böylece yeteneklerini geliştirmeleri teşvik edilecektir. Gönüllü çalışan gençler için iyi çalışma koşullarının oluşturulması ve devam ettirilmesi için gerekli denetim ve teşvik mekanizmaları kurulacaktır. Kuşaklar arası dayanışma gönüllü aktiviteler ile desteklenecektir. Gençlerin başta Türk-İslam dünyası olmak üzere, dünya sorunları ile ilgili olmaları ve uluslararası işbirliği çalışmaları ve girişimcilik, çalışma, eğitim ve gönüllü çalışma yapmaları desteklenecektir. Sadece Batılı ülkeler değil, Türk ve Müslüman ülkeler arasındaki işbirliği ve değişim programları teşvik edilecektir. Gençler arasında yenilikçiliğin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir. Milli kültür, sanat ve bilime ilgiyi artırıcı programlar teşvik edilecektir. Karşılıklı değişim programları, seyahat, turizm, toplantılar, şehirlerin ve üniversitelerin eşleştirilmesi, yabancı dil öğrenimi teşvik edilerek gençlerin kendi aralarında ve diğer ülke gençleri ile eğitsel, bilimsel, kültürel ve sportif

faaliyetlerde bir araya gelmelerini sağlayıcı programlar geliştirilecektir. Bu çerçevede de, gençlerimizin yalnızca Batı dilleriyle sınırlanan yabancı dil eğitimi, Türk Lehçeleri, Arapça, Farsça, Rusça, Urduca, Çince, Japonca gibi diğer dilleri de içine alan geniş bir Vizyona taşınacaktır.

4-Kadınlarımız: Kadınlarımızı daha mutlu, huzurlu ve güzel bir Türkiye'nin olmazsa olmazı olarak görüyoruz. Kadınlarımızın toplumsal hayatın her alanında yaptıkları katkıları ve rollerini artıracacağız. Geleceğin aydınlık Türkiye'sinin inşasında kadınlarımızın kilit rol oynayacağı düşüncesiyle, öncelikle kadınlarımız arasındaki okur-yazarlık ve okullaşma oranının artırılmasına çalışacağız. Ülkemizin doğu ve kırsal kesimlerinde kız çocuklarının okula gönderilmemesini önleyecek ve okullaşmayı en üst düzeye çıkaracağız. İlkokuldan başlayarak yükseköğretime kadar kızlarımızın arzu ettikleri en üst seviyede eğitimlerine devam etmeleri önündeki bütün engelleri kaldıracacağız. Özellikle lise ve yükseköğretim kurumlarında isteyen kızlarımızın başarılarını örtebilmeleri için anayasal güvence getireceğiz. İster başı açık isterse kapalı olsun, bütün kadınlarımız bizim için kıymetlidir, değerlidir. Kadının vücudu, kıyafeti ve tercihleri üzerinden siyaset yapılmasına sonuna kadar karşıyız. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ olarak; Anadolu kadınının doktor, öğretmen, polis, hâkim, savcı, hemşire, memur ve istediği bütün mesleklerde inançları ve tercihleri sorgulanmaksızın görev yapmasının önünü açacağız. Kadın-erkek eşitliğini içi boş söylemlerde kalan anlamsız bir ifade olmaktan kurtaracak ve kadınlarımızı erkeklerle eşit haklara ve imkânlara kavuşturacağız. Bir ülkede kadına verilen değer o ülkemedeniyetinin en önemli ölçütlerinden biridir. Son yıllarda artan şiddet eylemleri arasında kadına karşı şiddet olaylarında ciddi bir artış gözlemlenmektedir. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ olarak kadınlarımıza ve çocuklarımıza tecavüz edip, onlara hunharca eziyetler ederek kadınları öldüren caniler için en ağır cezaları getireceğiz. Medyada giderek daha fazla okumaya başladığımız şiddet, tecavüz ve cinayet olaylarına son verecek her türlü yasal adımı atacak, kadınlarımızı ve çocuklarımızı koruyacağız.

5-Her Türlü Bağımlılıkla Mücadele Bağımlılığa yol açan faktörler ve bunları ortadan kaldıracak politikalar bilimsel yöntemler kullanılarak belirlenecek. Uyuşturucu ve vücuda zarar verici madde bağımlılığı ile mücadelede tıbbi tedavi ve rehabilitasyon sürecini bir bütün olarak ele alacak ve tek elde uygulayacak bir yaklaşım bulunacak. Madde bağımlılığının önlenmesi, azaltılması ve rehabilitasyonu konusunda geliştirilecek politikalarda bilimsel araştırmalardan faydalanmak esastır. Geliştirilen politikalar, çok disiplinli bir yaklaşım, eşgüdüm ve güçlü bir liderlik mekanizması ile uygulanacak. Uygulanan politikalar aralıklarla değerlendirmeye tabi tutulacak değişiklikler yapılacaktır. Son zamanlarda tüm dünyada gelişen bilişim ve telekomünikasyon teknolojileri, daha önce dünya üzerinde var olmayan bağımlılık türlerini de beraberinde getirmiştir. Bunlar arasında, tüm toplumu ilgilendiren internet bağımlılığı, online kumar bağımlılığı ve çocuklar ve gençlerimizi ilgilendiren video oyunu bağımlılığı ülkemiz için de giderek kendini daha fazla hissettiren sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle, teknolojinin doğru kullanımına yönelik ülke çapında projeler geliştirerek, başta çocuklar ve gençler olmak üzere tüm vatandaşlarımızı her türlü kötü alışkanlıktan ve bağımlılıktan korumak için çalışacağız.

6-İş Sağlığı ve İş Güvenliği İşçi sağlığı, iş güvenliği ve meslek hastalıkları ile ilgisiz sorunların çözümlenmesi en önemli varlık nedenlerimizden biridir. Özellikle maden ocakları olmak üzere tüm işyerlerinde iş sağlığı ve iş güvenliğinden taviz verilmeyecektir. Bunun için yasal, idari ve teknik tüm önlemler alınacaktır. Denetimlerin hükümetlerden ve işyeri sahiplerinden bağımsız olması sağlanacaktır.

7-Gelir Dağılımının Düzeltilmesi Gelirin daha adil dağıtılması ve kamudaki ücret adaletsizliklerinin çözülmesi gerekmektedir. Eğitim düzeyi de dikkate alınarak eşit pozisyonda olanların eşit ücret alması sağlanacaktır. Başta asgari ücretliler olmak üzere, düşük ücretle çalışanların vergi yükü azaltılarak veya tamamen kaldırılarak, bu yolla gelirlerinde artış sağlanacak. Milli gelirden alt gelir gruplarının daha fazla pay alması

sağlanacak. Dolaylı vergiler hafifletilecek, özellikle temel gıda ve temizlik ürünlerindeki vergi yükü azaltılacak, bazı temel ürünlerde ise kaldırılacak. Dolaylı vergilerin meydana getirdiği adaletsiz vergileme sistemi kesinlikle ıslah edilecek. Kamu maliyesinin finansmanı için adaletsiz bir vergileme sistemi olan dolaylı vergilerin oranı için gelişmiş ülkeler ortalaması hedeflenecek ve görece olarak çok daha adil olan direkt vergileme sisteminin kamu gelirleri içerisindeki payı artırılacak.

8-Yolsuzlukla Mücadele Siyaset ve yönetimde temel prensibimiz yozlaşmanın olmadığı, temiz, şeffaf ve hesap verilebilir bir siyaset ve yönetim sergilemektir. Yolsuzluk, rüşvet ve kayırmacılık, belli kişileri daha avantajlı duruma getirmektedir. Bu da toplumun genelinde yatırım ortamını bozmakta ve tasarruf ve yatırım oranını düşürmektedir. Yolsuzlukla mücadele için, hükümete bağlı olmayan özel bir "Yolsuzlukla Mücadele Kurumu" oluşturulacak ve başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere, kamu ile iş yapan bütün kuruluşlar denetlenecek. Komisyon'un üyeleri ve çalışanları atanma, maaş ve oy verme çoğunluğu bakımından hükümetlerden bağımsız ve şeffaf bir şekilde belirlenecek. Ayrıca özel sektör ve kamu kesimlerinde yozlaşmanın değil, dürüstlüğü daha fazla prim yapar hale gelmesi ve böylece toplum genelinde en önemli sermaye olan "güven" in tesis edilmesi sağlanacak. Bunun için eğitim programları oluşturulacak; medya ile işbirliği içinde toplantı, konferans ve benzeri çalışmalar yapılacaktır. "Dürüstlük" ve "Güven" gibi unsurların yeniden yükselen değerler haline getirilmesine çalışılacaktır. Milli ve manevi değerlerimiz bu konuda çok hızlı yol almamızda en büyük desteğimiz olacak. Yolsuzluğa konu olan hususların adalet önünde, evrensel hukuk ilkelerine uygun işlenmesi sağlanacaktır. Bağımsız düzenleyici ve denetleyici kuruluşlar hükümetlerden tam olarak bağımsız olacak. Yolsuzlukla ilgili suçların cezalarının caydırıcılığının artırılması için gerekli hukuki çalışmalar yapılacaktır.

9-Yoksullukla Mücadele: Yoksullukla mücadele için etkin yardım programları uygulanacaktır. Yoksulluğun azaltılması 2 temel üzerinde yürütülecektir. Birincisi yardıma

muhtaç durumda olan vatandaşlarımıza devletin her türlü sosyal imkânlarının sunulması, ikincisi ise yardım alan/almayan tüm vatandaşlarımıza iş ve meslek kazandırılmasıdır. Bütün çalışanlar ve emeklilerin almış oldukları maaş/ücretin TÜİK'in açıklamış olduğu açlık sınırının altında olamayacağı gibi, anayasamızda düzenleme yapılarak çalışan ve emeklilerin refah payının her türlü ekonomik sarsıntıya karşı korunacağı yer alacaktır.

10- Sosyal Güvenlik: Sosyal Güvenlik ile ilgili hem düşük maliyetli, hem de en etkili yol, mümkün oldukça sosyal riskleri azaltmaktan geçmektedir. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ'NİN devlet yönetimi anlayışında en önemli farkı riskleri meydana geldikten sonra yönetmek yerine, riskler oluşmadan önleme çalışmaları olacaktır. Bizim iktidarımızda bir yandan bu sosyal riskleri azaltacak hatta bazıları açısından ortadan kaldıracak tedbirleri alırken, bir yandan da sosyal güvenlik anlayışına yeni bir bakış açısı getirerek bu yolla toplumsal yaşam kalitesinin yükselmesini sağlayacak. Bunun için geleneksel olarak süre gelen sosyal güvenlik sistemini daha efektif bir şekilde devam ettirirken, bir yandan da bu amaçla kurulmuş ve kurulacak olan sivil toplum kuruluşlarını destekleyerek, onların daha etkili bir şekilde hizmet vermesi sağlanacak. Ülkemizin her santimetre karesinde yaşanan bir sosyal riskten haberdar olunacak ve yaşanan mağduriyetler önlenecek. Bütün vatandaşlarımız zorunlu sağlık sigortası kapsamında olacak. Hiç kimse hastalandığında veya herhangi bir sebeple tedaviye ihtiyaç duyduğunda çaresiz bir şekilde kendi haline bırakılmayacak.

11-Engelliler Engelli vatandaşlarımızın kendi yetenekleri çerçeve sinde işleri olmalıdır. Onlara pozitif ayrımcılık yapılacaktır. Her alanda geliştirilecek olan yeni politikalara ve yasal düzenlemelere, engelli hakları açısından gözden geçirilmeden nihai şekli verilmeyecektir. Engelliler İçin Milli Eylem Planı oluşturulacak ve her iki yılda bir yenilenecektir. Engelliler dışındaki tüm diğertoplum bireylerinin "Engellilerinde engelli olmayan bireyler gibi bireysel tercihlerde bulunduğu ve günlük hayatlarını kontrol edebildikleri" bilinci verilecektir. Engellilerin haklarından istifadeyi en üst seviyeye

çıkarmak için; engellilerin işgücü piyasasına erişimi genişletilecek ve teşvik edilecektir. Mal, hizmet ve altyapıya erişebilirlikleri arttırılacaktır. Engelliler konusunda yapılacak bilimsel çalışmalarla problemlerin doğru tespiti ve hata riski en az alternatif politikaların geliştirilmesi hususunda devletin kapasitesi geliştirilecektir. Her alanda olduğu gibi Mesleki Eğitim ve Öğretim alanında engellilerin eşit fırsatlar elde etmesine özel bir önem verilecektir. Engellilerin, okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğrenim fırsatlarına daha fazla erişebilmeleri için gerekli düzenlemeler ve yatırımlar gerçekleştirilecektir. Engellilerin kamu hizmetlerinden yararlanmalarında tam adalet sağlanacaktır. Yoksulluk ve sosyal ayrımcılığa karşı engellilere sosyal koruma kalkanı oluşturulacaktır. Sağlık hizmetlerine erişimde engellilerin önündeki zorluklar kaldırılacaktır. Demokratik süreçlere ve karar alma mekanizmalarına engellilerin eşit oranda katılımları sağlanacaktır.

12- Yaşlılar ve Sosyal Koruma Merkezleri Modernleşme ve şehir hayatının toplum hayatı üzerindeki etkisi ağırlığını hissettirdikçe yeni ve toplum olarak hiç de alışık olmadığımız meselelerle karşı karşıya kalıyoruz. Ataerkil aile yapısından, çekirdek aile yapısına doğru hızlı bir değişim yaşıyoruz. Bu değişim neticesinde özellikle yaşlılar bir takım olumsuz durumlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu durumda onları hem fizyolojik olarak, hem de psikolojik olarak baş edemeyecekleri meselelere düşürüyor. Bu realite dolayısıyla MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ olarak yaşlıların ve yaşlı olmasa bile düşkünlerin kendilerini hem fiziken hemde ruhsal olarak iyi hissedecekleri, sosyal koruma merkezleri kuracağız. Bu sosyalkoruma merkezlerinde her türlü ihtiyaçları karşılanırken, çeşitli sosyal aktiviteleri de yapabilecekler. İsteyenlere, sosyal koruma merkezlerinin bünyesinde kurulacak çalışma atölyeleri ile kendi fiziki kapasitelerine uygun işler yapmaları sağlanacak.

13- Çalışan Kesimler ve Emekliler: Uzun yıllardır ülkemizde uygulanan ekonomik politikalar sayesinde çalışan kesimler, sürekli ihmal edilmiş, ülkemizde oluşan ekonomik katma değerden paylarına düşen kısmını alamamışlardır. Genellikle enflasyona endekslenen maaş ve ücret artışları, refah düzeyindeki artıştan onların payına bir şey

düşürmemiştir. Oysa ülkede yaşanan büyüme ve refah artışının toplumun bütün kesimlerine yansması gerekmektedir. Büyüme ve refah artışındaki değişim sermaye kesiminde büyük bir gelir artışına sebep olurken, ücretli ve sabit gelirlilerde ise gelir dağılımındaki adaletsizlik dolayısıyla negatif etkiye sebep olmaktadır. MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ iktidarında maaş ve ücret artışları sadece enflasyon rakamlarına endekslenerek değil, ülkedeki büyüme rakamlarından da pay alacak şekilde yeniden ve kurumsal bir altyapıya sahip olarak düzenlenecek. Sendikal faaliyetlerin önündeki engeller kaldırılarak, toplu sözleşme zamanlarında pazarlık güçleri artırılacak. Emekliler, Devlet'in kendilerine her türlü yardım, destek ve kolaylığı göstermesini hak eden vatandaşlarımızdır. Bu noktada, emeklilerimizin sefalet içinde yaşayan ve kıt kanaat geçiren insanlar olarak acı çekmelerine müsaade etmeyeceğiz. Emeklilerimizi açlık sınırı altında maaş almaktan kurtaracak ve insanca bir hayat sürdürebilecekleri ekonomik güce kavuşturacağız. Emeklilerimizin haklarını savunacak sendikalaşmanın önünü açacak ve emeklilerimize toplu sözleşme hakkı tanıyacağız. Emeklilerimizin sahip olduğu bilgi ve birikimden yeni nesillerin daha fazla istifade edebilmesi için rehberlik projeleri geliştirecek ve emeklilerimizin gençlerimize rehberlik hizmetlerinde aktif rol oynamalarını sağlayacağız. Ayrıca, emeklilerimizin istemeleri halinde çeşitli kurumlarımızda gönüllü veya ücretli olarak kamu hizmeti yapmalarına imkân sağlayacak düzenlemeleri yapacağız. Böylece, emeklilerimizden gönüllü olanların topluma daha fazla katkı sağlayabilmeleri için yasal alt yapıyı oluşturacağız. Emeklilerimizin sosyal ve kültürel faaliyetlerde bulunabilmeleri ve vakitlerini daha nitelik bir biçimde geçirebilmeleri için Kültür Haneleri kurulacaktır.

14-Sendikacılık ve Sendikalaşma Çalışanların haklarını korumak, istihdam güvencesini sağlamak ve verimliliği artırmak amacıyla özel sektörde ve kamuda sendikacılık desteklenecektir. İşçi hakları yanı sıra işveren hakları ve çalışma barışının korunması esas olacaktır. Sendikaların ilgili kurulları, yöneticilerinin seçimleri ve idari ve mali

işleyişleri hükümetlerden bağımsız olarak demokratik kıstaslara göre belirlenecektir. Sendika üyeliğinin bir dezavantaja dönüşmesinin nedenleri ortadan kaldırılacaktır. Başta tarım olmak üzere üreticileri korumak ve verimliliği artırmak amacıyla kooperatifçilik özendirilecek ve desteklenecektir.

15-Sosyal Yardım Politikaları Toplumdaki; her ne sebeple olursa olsun dezavantajlı duruma düşmüş kesimlerle ilgili olarak, sosyal devlet ilkesi gereğince, insan onuruna ve şerefine yakışır bir hayat standardı sağlamak için her türlü tedbir alınacak. Bunu sağlamak için mevcut kaynak ve fonlara ilave yeni kaynaklar üretilecek. Kaynakların dağıtımında objektif ve muğlaklıktan uzak net kriterler belirlenecek. Belirlenen kriterler yardımların yapılmasında Öncü olacak, siyasi amaç veya başka bir sebeple yardımların dağıtılmasına kesinlikle izin verilmeyecek.

16-Her Aileye En Az Bir İstihdam ve Bir Konut Her insanın karşılanması gereken zaruri ihtiyaçları vardır. Sosyal devletin, her vatandaşına en azından zaruri ihtiyaçlarını karşılayacak kadar imkân ve destek vermesi gerekmektedir. Bu yüzden MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ iktidarında işsizlikle mücadele kapsamında yeni bir anlayışa geçilecek. Hiç çalışanı olmayan ailelerden en az bir kişinin istihdam edilmesi için özel bir program yapılacak. İş Kur işe yerleştirmeleri yaparken, hiç çalışan olmayan ailelere öncelik tanıyacak. Yine MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ iktidarında belirli kriterlerle belirlenmiş alt gelir gruplarındaki vatandaşlarımıza yönelik sosyal konutlar yapılmak üzere arsa üretimi yapılacak. Bu arsalar üzerinde her türlü altyapısı mevcut, sosyal konutlar inşa edilerek ÇOK CÜZİ ödemelerle vatandaşlarımıza verilecek.

17-Sağlıklı Şehirleşme ve Yerleşim Merkezleri Herkes insanca yaşamını sürdürebileceği sağlıklı bir çevrede ve konutta yaşama hakkına sahiptir. Konut ve işyeri yapılanmalarında şehrin mimarisi de dikkate alınacaktır. Yapılaşmalar sağlıklı, düzenli bir kentleşme politikası ile birlikte yürütülecek ve geri dönülmez çarpıklıklara meydan vermeyecek

şekilde planlanacaktır. Şehir içi trafik sorunlarına ve kamu hizmetlerine ulaşmada zorlanmaya neden olan yapılaşmalara son verilecek.

18-Kentsel Dönüşüm Ülkemizde kırsal kesimden kentlere göç daha önceden öngörülemeyen, dolayısıyla her hangi bir hazırlık yapılmadan gelişmiş ve çok kontrolsüz bir şekilde, son derece çarpık bir şehirleşme ile karşı karşıya kalmışız. Yaklaşık altmış yıllık bir mazisi olan bu durumun düzeltilmesi için yeterli ve gerekli tedbirler alınmamış, zaman zaman çıkarılan af ve kolaylıklarla da kronik ve içinden çıkılmaz bir hal almıştır. Şehrin merkezi yerlerinin hemen yanı başında, hiçbir standarda uymadan meydana gelen yapılaşma hem estetik açısından, hem fonksiyonellik açısından hem de muhtemel afetlere dayanıklılık açısından son derece yetersiz olarak gelişmiştir.

MİLLİ BERABERLİK PARTİSİ İktidarında, kentleşme anlamında birçok riski bünyesinde barındıran bu çarpıklığa son vereceğiz. Deprem riski yüksek bölgelerden başlayarak bütün ülkede çarpıklaşmayı önleyeceğiz. Hem estetik, hem de fonksiyonellik açısından çok uzun zamanı içine alan bir bakış açısıyla modern şehirler inşa edeceğiz.

Soyut ve Somut Milli Değerlerimizi Koruma Kurumu Binlerce yıllık bir maziye sahip bir milletin, günümüzdeki temsilcileri olarak, insanlık tarihinin en özgün kültürel mirasınında varisleriyiz. Tarihi yürüyüşümüz boyunca, ürettiğimiz ve bizi biz yapan değerlerimiz nesilden nesile aktararak günümüze kadar gelmiştir. Fakat özellikle 1990'ların başından itibaren hızlanan teknolojik gelişmeler, internet ve kültürler arası etkileşimin çok fazla artması sayesinde, bugüne kadar gelen ve paha biçilmez soyut değerlerimizin bazıları ya unutulmuş, ya da orijinalliğini kaybetmeye başlamıştır. Bu çok kıymetli soyut ve somut değerlerimizi korumak, unutulmalarını ve orijinalliğini kaybetmelerini engellemek adına Soyut Ve Somut Milli Değerlerimizi Koruma Kurumu'nu kuracağız. Alanlarında uzmanlaşmış akademisyen ve bilim adamlarıyla Orta Asya'dan başlayarak bize ait olan bütün değerlerimizi kayıt altına alarak, kültür mirasımız içerisinde sistematik bir şekilde yer almasını sağlayacağız. Gerek mevcut coğrafyamız üzerindeki tarihi eserlerimize, gerekse geçmişte sahip olduğumuz

topraklar üzerinde olup ecdadımız tarafından yapılmış tarihi eserlerimize sahip çıkmak ve onların bizden sonraki nesillere sağlam bir şekilde ulaşmasını sağlamak üzere gerekli koruma ve yaşatma tedbirlerini alacağız. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Anadolu'da, toprak altında olup henüz gün ışığına çıkmamış, insanlık tarihine ışık tutacak değerlerimizi ortaya çıkarmak için arkeolojik faaliyetlere ve bilimsel çalışmalara ağırlık vereceğiz. Ülkemizden daha önce çalınmış olan tarihi eserlerin ülkemizdeki müzelere geri kazandırılması için gerekli yasal ve diplomatik girişimleri yapacağız. Tarihi eser yağmalama ve kaçakçılığı suçlarına ağır cezai müeyyideler koyacağız.